

**ÖZERKLİK SONRASI
3289 SAYILI KANUNDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN
SPOR FEDERASYONLARININ
YAPILANMASINA ETKİSİ**

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

Editör
Prof. Dr. Melih SALMAN

**ÖZERKLİK SONRASI
3289 SAYILI KANUNDA
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN
SPOR FEDERASYONLARININ
YAPILANMASINA ETKİSİ¹**

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

Editör

Prof. Dr. Melih SALMAN

---

¹ Bu kitap Hüseyin Gazi SÖNMEZ'in Prof. Dr. Melih SALMAN'nın danışmanlığında hazırlanan yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

***Özerklik Sonrası 3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin
Spor Federasyonlarının Yapılanmasına Etkisi***
Hüseyin Gazi SÖNMEZ

Genel Yayın Yönetmeni: Berkan Balpetek

Editör: Prof. Dr. Melih SALMAN

Kapak ve Sayfa Tasarımı: Duvar Design

Baskı: Ocak 2024

Yayıncı Sertifika No: 49837

ISBN: 978-625-6643-57-4

© Duvar Yayınları

853 Sokak No:13 P.10 Kemeraltı-Konak/İzmir Tel: 0 232

484 88 68

www.duvar yayinlari.com

duvarkitabevi@gmail.com

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
BÖLÜM I	
GİRİŞ	6
BÖLÜM II	
ALAN YAZIM TARAMASI	8
2.1. Özerklik Kavramı.....	8
2.1.1. Özerkliğin Tanımı:.....	8
2.1.2. Özerkliğin Amacı ve Kapsamı.....	8
2.1.3. Özerklik Şartları.....	10
2.1.4. Özerkliği Oluşturan Unsurlar.....	11
2.1.5. İdari Unsurlar.....	11
2.1.6. Mali Unsurlar.....	11
2.1.7. Yönetim ve Yönetimde Özerklik Kavramları.....	12
2.1.8. Merkeziyetçi Yönetim.....	12
2.1.9. Merkeziyetçi Yönetimin Yararları.....	12
2.1.10. Merkezi Yönetimin Sakıncaları.....	13
2.1.11. Bazı Avrupa Ülkelerinde Spor Teşkilatlanması:.....	13
2.1.12. Türkiye'deki Spor Federasyonları.....	14
2.1.13. Spor Federasyonlarında Özerkleşme Çalışmaları:.....	14
2.1.14. Spor Federasyonlarının Özerkliği ve Özerk Spor Federasyonları.....	18
2.1.15. 3289 Sayılı Kanunda Yapılan En Son Değişikliklerin Federasyonlara Etkisi.....	21
2.1.16. Kanun maddelerinde yapılan diğer değişiklikler:.....	22
BÖLÜM III	
YÖNTEM	41
3.1. Araştırmanın Amacı.....	41
3.2. Araştırmanın Önemi.....	41
3.3. Problem Cümlesi.....	41
3.4. Araştırmanın Modeli.....	41
3.5. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	41
3.6. Ölçme Aracının Geliştirilmesi.....	42
3.7. Verilerin Toplanması.....	42
3.8. Verilerin Analizi.....	42
BÖLÜM IV	
BULGULAR	43
BÖLÜM V	
TARTIŞMA	51
BÖLÜM VI	
SONUÇ VE ÖNERİLER	55
KAYNAKÇA	57

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı	43
Tablo 2. Katılımcıların Önermelere Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı	44
Tablo 3. Katılımcıların, Önermelere Verdikleri Cevapların Cinsiyet ve Kurum Açısından Anlamlılık Düzeyine Göre Dağılımı.....	49

ÖNSÖZ

Türkiye’de çeşitli dönemlerde spor yönetimi alanında daha etkili, daha hızlı ve daha ekonomik bir yönetim sağlanması ve faaliyetlerin daha iyi yürütülmesi amacıyla özerklikle ilgili bir takım çalışmalar yapılmasına karşın, somut ilk adım futbolda atılmış ve 17 Haziran 1992 tarihinde kabul edilen 3183 sayılı “Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla” TFF özerklik kazanarak GSGM bünyesinden ayrılmıştır.

Türkiye Futbol Federasyonu’nun özerklik statüsü kazanmasından yaklaşık 12 sene sonra 3182 sayılı GSGM kanununa 04.03.2004 tarihinde 5105 sayılı kanun ile "*özerklik*" başlıklı ek madde-9 eklenmiş ve bazı kriterlerin karşılanması ve bu yönde talepte bulunulması şartıyla federasyonların özerk hale getirilebileceği hükme bağlanmıştır. Bunun neticesinde Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan 59 federasyondan 54’ü takip eden zaman dilimi içerisinde özerk bir statüye kavuşmuştur. Madde-9 uyarınca özerk federasyonların; organları genel kurul tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen özel hukuk hükümlerine tabi federasyonlar olarak ifade edildikleri görülmektedir.

Federasyonların özerklik süreci, 14 Temmuz 2004’te yayımlanarak yürürlüğü giren “Özerk Spor Federasyonlar Çerçeve Statüsü” ile başlamıştır. Federasyonların genel kurulları İdari ve mali anlamda özerklik kazanılması ile bu özerkliği kullanacak temel yapılanmanın federasyonun önemli unsuru olarak yapılandırılmıştır. Genel kurul, çerçeve statüyü esas alarak oluşturulacak olan ana statüsüyle tanımlanan prensiplere göre örgütlenme ve işleyiş yasal dayanaklara bağlanmasıyla yetkili kılınmıştır.

Bu çerçevede özerkliği, İdari ve Mali Özerklik olarak değerlendirdiğimizde;

- İdari Özerklik, federasyonların kendi kurulları aracılığıyla serbestce karar alabilmelerini, bu anlamda federasyon yönetimlerinin atama ile değil seçimle göreve gelmeleri ve herhangi bir kişi ya da kuruluşun talimatı ya da onayını almaksızın karar alabilmelerini ifade etmektedir.

- Mali Özerklik ise federasyonların ayrı mal varlığına sahip olabilmelerini ve kanunların öngördüğü esaslar çerçevesinde kendi organlarının kararlarına dayanarak harcama yapabilmeleri esasına dayanır.

Özerklik Sonrası 3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin, Spor Federasyonlarının Yapılanmasına Etkisinin değerlendirildiği bu çalışmada, Spor Genel Müdürlüğü ve Bağımsız Spor Federasyonlarında çalışan personelin görüşleri doğrultusunda cinsiyet ve kurum farklılıklarına göre anlamlılık düzeyleri değerlendirilmiştir

BÖLÜM I

GİRİŞ

Türkiye’de kamu hizmetlerinin genellikle yerine getirilmesinde kaynak israfı, verimsizlik, ve kalitesiz hizmet, bürokratik egemenlik gibi şekillerde kendini gösteren idari tıkanıklıklar dikkat çekmektedir. Dolayısıyla hızlı bir değişimin yaşandığı günümüz ortamında hizmetlerin ülke düzeyine en uygun biçimde sunulmasını sağlayacak yeni bir yapılanmaya ihtiyaç olduğu sık sık vurgulanmaktadır (Tortop, 1996).

Kamu hizmetlerinin amacına uygun olarak verilmesi, verilen bu hizmeti yöneten kurum ve kuruluşlara özerklik kazandırılması, bağımsız bir bütçe ve tüzel kişilik tanınmasıyla olanak bulmuştur. Bu çerçeve de genel yönetimin, kamu hizmet politikaları ve merkezi planlama aracılığıyla, onun denetimi ve gözetimi altında olmak koşuluyla ilgili hizmetlerin “Yerinden Yönetim Kuruluşlarına” bırakılması ve yeterli bir özerklikle donatılması çağdaş gereksinmelere uygun bir çözümdür (Tortop, 1996).

Teorik olarak kamu hizmetlerinde özerkliğin sağlanabilmesi için hiçbir baskı olmaksızın organlarını oluşturabilmeleri, serbestçe karar alabilmeleri ve aldıkları kararları uygulama hakkına sahip olmaları gerekir. Diğer bir ifadeyle, özerk kuruluşların merkezi yönetimin baskısı olmaksızın gelir elde etme ve harcama yetkisine sahip olmaları zorunluluğu vardır (İmamoğlu, 2002).

Türkiye’de ilk kez 1982 anayasasında beden eğitimi ve spor ile ilgili olarak yasama 58. ve 59. maddelerinde gençlik ve sporla ilgili iki hüküm yer almaktadır. Gençliğin korunması başlıklı ilk hüküm devlete, gençleri alkol düşkünlüğü, uyuşturucu madde, suç işleme, kumar gibi benzeri kötü alışkanlıklardan korumak için gerekli tedbirleri almakla, sporun geliştirilmesi başlıklı ikinci hüküm ise, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri almak ve sporun kitlelere yayılmasını teşvik etmek ve başarılı sporcuyu korumak yükümlülüklerini vermiştir (Birdal, Aydemir,1992).

Türkiye’de beden eğitimi ve sporla ilgili kurum ve kuruluşlar tüm dünyada olduğu gibi verdikleri hizmet, faaliyet ve stratejileri doğrultusunda Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Özel Spor Kuruluşları olarak ikiye ayrılır (Doğar,1997).

Spor ile ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşları arasında ilk sırayı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (şimdiki adı ile Spor Genel Müdürlüğü (SGM)) almaktadır. 21/5/1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı kanun ile teşkilat ve görevleri belirlenen GSGM "Vatandaşın ve okulda gençlerin fizik, moral güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, cimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve

idare etmek; gençliğin boş zamanının değerlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, bilgi ve beceri kursları düzenlemek, gençlerin kötü alışkanlıklarından korunması için gerekli tedbirleri almak" görevini yürütmektedir (Balcı,1999).

3289 sayılı Kanununun 18. maddesi ise bir yada birden fazla spor dalında faaliyetlerin sevk ve idaresini yürütmek amacıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde Spor Federasyonları oluşturulmuştur. Spor örgütlenmesi ve hizmetlerin halka ulaştırılması bir çok ülkede genellikle kamu hizmeti olarak yürütülmektedir. Kuşkusuz tarihi süreç içerisinde devletin yerine getirmek zorunda olduğu eğitim, sağlık, güvenlik vb. görevler sürekli değişim içerisinde olmuştur. Birçok örgütte olduğu gibi spor örgütlerinde de kendini gösteren bu değişim, ülkelerin benimsemiş oldukları siyasi ve ekonomik sistemlere bağlı olarak gerçekleşebildiği gibi çağın getirdiği yeni ihtiyaçlara paralel olarak da şekillenmektedir (Doğar,1997).

İnsanlar sosyal varlıklardır ve bu nedenle toplumda birbirleriyle etkileşim halindedirler (Ünlü ve Çeviker, 2022). Doğal olarak modern dünyanın bütün ekonomik ve sosyal değişimleri spor örgütü ve organizasyonlarında bu sosyal yapı içerisinde yer almaktadır. Spor hizmetlerinin yürütülmesinde, Devletin yönlendirici, özendirici, destekleyici ve denetleyici olması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu koşullarda, spor hizmetlerini yerine getirmek gönüllülük esasına bağlı sivil toplum örgütleri, merkezi idareden bağımsız olarak oluşturulmuş spor federasyonlarına, özel ve yerel yönetimlere terk edilmiştir. Dünyada spor örgütlenmesi ve spor hizmetleri çok çeşitlilik göstermesine karşılık, genelde birçok ortak yanları bulunmaktadır (İmamoğlu,Çimen, 1999).

Spor, Avrupa Birliği ülkelerinin çoğunda devlet tarafından doğrudan yönetilmemektedir. Devlet bu işlevini, altyapı organizasyonlarını düzenlemek ve spor ortamını hazırlamak suretiyle gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla bu ülkeler spor ile ilgili örgütlenmelerini, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında, çağdaş yönetim anlayışı çerçevesinde özerkliği ön plana çıkaracak şekilde yapılandırmaktadırlar (Doğar, 1997).

Demokrasi anlayışının yerleştiği gelişmiş batılı ülkelerin spor yönetim sistemleri incelendiğinde, sporun yönetimi ve organizasyonu özerk spor federasyonları ve gönüllü birliklerin üzerinde olduğu görülmektedir (Çolakoğlu,2006).

BÖLÜM II

ALAN YAZIM TARAMASI

2.1. Özerklik Kavramı

2.1.1. Özerkliğin Tanımı:

Özerklik bir kişinin, bir topluluğun, kendi uyacağı yasayı kendisinin koyması olarak tanımlanmakta ve bu anlamda kurumun kendine özgü bir yasasının bulunması, üst makamların koydukları kurallara uyma yerine, kendi kendini yöneten bir kuruluş olmasıdır (Çolakoğlu, 2006:4).

Özerklik kavramı kamu yönetimi açısından ele alındığından kuruluşların kendi sorumlulukları altında ve ülke yararları doğrultusunda kendi hizmetlerini düzenleme haklarını anlatır. Merkezden yönetimin ve bürokratik çalışmanın sakıncalarını gidermek veya azaltmak için düşünülen idari bir araç olan özerklik hem demokratik katılımın gelişmesiyle ilgili bir özellik olarak karşımıza çıkmakta hem de hizmetlerin aksatılmasına ve yürütmenin geciktirilmesine yol açan yetkilerin tek elde toplandığı kararların üst düzey merkezi organlar tarafından alındığı kurumlar yerine, yürütmeye sürat, etkinlik ve verimlilik sağlayan, uygulayıcıların yönetim de söz sahibi oldukları, daha serbest ve esnek hareket edebilen kurumları esas alan temel özellik olarak bahsedilmektedir (Çolakoğlu, 2006:4).

Özerk yönetim; örgütlerin yasalarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, faaliyetlerinin önemli bir bölümünü, kendi sorumlulukları altında ve halkın çıkarları doğrultusunda düzenleme, yönetme hak ve imkânını anlatmaktadır (Devecioğlu,Çoban 2002).

2.1.2. Özerkliğin Amacı ve Kapsamı

Özerklik, hizmetlerin çabuk, basit, ekonomik ve daha iyi yürütülmesini sağlamak için tanınan bir araçtır. Gerçekten özerklik, hizmetlerin basit, etkin ve ekonomik görülmesini sağlayabilir. Dolayısıyla, özerkliğin gecikmeleri önleyebileceği, kurumların zarar görmesini engelleyeceği bu nedenle de, kar etmelerini sağlayabileceğini belirtmektedir. Diğer yandan, politik baskı ve müdahaleleri önleme, gereksiz personel ve malzeme kullanımına engel olma konularında da etkili olacağı düşünülmektedir (Erturan,İmamoğlu, 2006).

Spor Yönetimi açısından Özerklik kavramının amaçlarını aşağıdaki gibi açıklanabilir;

- Merkezi yönetimin ve bürokrasinin sportif etkinlikler üzerindeki sakıncalarını yok etmek veya azaltmak,
- Spor organizasyonları açısından yürütmenin gecikmemesi ve hizmetlerin aksamaması,

- Ülke çıkarları doğrultusunda ilgili kuruluşların ülke çıkarları doğrultusunda çalışması,
- İşinde uzman kişilerin görüşlerinin yansımaları ve isabetli kararlar alınması,
- Olimpik anlamda sporun birleştirici rolünü ortaya koymak,
- Spor yapma bilincini aşılıyarak, insanların spora seyirci kalmadan aktif spor yapması amaçlanmıştır.

Özerkliğin kapsamı anayasa ve kanunlarla çizilen sınırlar içinde kalmak zorunda olup, özerklik çerçevesinde tanınan yetkilerin kötü amaçlarla kullanılmaması gerekmektedir (Erturan, İmamoğlu, 2006).

Kuruluşların kendi hizmetlerini bizzat kendilerinin düzenleme haklarını içeren bir yönetim ilkesi olan özerkliğin ilk şartı; bu kuruluşların karar alma ve uygulama hakkına ve yetkisine sahip olmalarıdır. Özerk bir kuruluş kesin kararlar alabilmelidir. Bu kuruluşların aldıkları kararlar, üst makamların ön iznine veya onayına bağlı olmamalıdır. Dolayısıyla, alınan bir karar üst makamın onayına sunulursa gerçek anlamda bir özerklikten söz etmek mümkün değildir. Birimlerin ve personelin idari bağımsızlığı, merkezi yönetimin atama ve azletme yetkisinin olmayışı, genel olarak kendi içinde seçim uygulaması kurum faaliyetlerinin kendi organları tarafından, siyasi iktidarın ve özel çıkarların müdahalesi olmadan yönetilmesi özerklikte en önemli unsurlar olarak görülmektedir. Bu nedenle, kurumlar merkezi idarenin yersiz ve gereksiz etki ve müdahalelerinden uzak olmalıdır. Merkezi idare veya üst makamlar özerk kuruluşların personelini görevden alma veya isteğine göre atamak yetkisine sahip bulunursa, özerk kuruluşlar merkezi idarenin bir tür yetki genişliğine sahip yürütme organı durumuna düşebilirler. Ayrıca özerklik için, serbestçe seçilen üyelerden oluşan bir yönetim organının olması gereklidir. Dolayısıyla, özerk yönetimlerin yönetsel yapılarının kendilerince oluşturulması öngörülmektedir. Yeterli mali imkânların mevcut olması gereklidir. Özerk kurumların merkezi idare tarafından kendilerine tanınan yetki ve görevleri gerektiği şekilde yerine getirebilmeleri için yeterli ekonomik olanaklara sahip olmaları zorunludur. Maddi imkânlar olmadan verimli bir çalışma yapılamadığı gibi özerklikte tehlikeye düşer. Bu nedenle kurumlar kendilerine yeterli mali imkânlar sağlandığı ölçüde özerk sayılırlar (Devecioğlu, Çoban 2002).

Özerkliğin boyutları ülkede ki anayasa ve yasaların çizdiği sınırlar içinde kalır. Yasaları olumsuz yorumlayarak, ülke çıkarlarına ters kararlar almak ve bu doğrultuda uygulamalar yapmak özerkle bağdaşmamaktadır. Dolayısıyla, özerklikteki amaç hizmetlerin daha iyi yürütülmesidir. Bu nedenle, hizmetler daha iyi yürütülsün diye bazı kurumlara özerklik tanınmıştır. Özerkliğin amacı,

kişilere kişisel çıkarlar sağlamak ve ayrıcalıklar tanımak değildir. Karar alma serbestisinin ve serbestçe yönetim organları oluşturma yetkisinin tanınmasında temel amaç hizmete yöneliktir. Hizmetler böyle daha iyi yürütüleceği için özerklik söz konusudur. Özerklik yukarıda belirtilen çerçevede dışında kullanılırsa, özerlikten beklenen yararlar sağlanamaz. (Devecioğlu,Çoban 2002).

2.1.3. Özerklik Şartları

Özerk bir kuruluş kesin kararlar alabilmelidir. Bu kuruluşların aldıkları kararlar üst makamların ön iznine ve onayına bağlı olmamalıdır. Gerçek bir özerlikten söz edebilmek için kuruluşun yönetimine bu karar serbestliğinin tanınmış olması gereklidir. Alınan bir karar üst makamın onayına sunulursa gerçek anlamda bir özerlikten söz etmek mümkün değildir. Karar alacak makamlar hiçbir baskı olmaksızın karar organlarını oluşturmalarıdır. Karar alma özgürlüğünün gerçekleşmesi, karar organlarının serbestliğine bağlıdır. Durumu anlama, sorunu saptama ve tanımlama, seçenekler bulma ve değerlendirme, en uygun seçeneği seçme ve uygulama sürecinden oluşan karar alma, gerek yönetsel ve gerekse örgütsel eylemin odağını oluşturur (Devecioğlu,Çoban 2002).

Özerk bir yönetimin organları seçimle iş başına gelmelidir. Karar alacak makamlar hiçbir baskı olmaksızın karar organlarını oluşturmalarıdır. Serbestçe seçilen üyelere oluşan bir yönetim organının olması gereklidir. İlgili kurumların idari özerkliğin yanı sıra mali özerliğinde de merkezi idarenin baskısı olmaksızın harcama yapmaya yetkili olmaları gereklidir. Kurumların, merkezi idare tarafından kendilerine tanınan yetki ve görevleri gerektiği şekilde yerine getirebilmeleri için yeterli ekonomik olanaklara sahip olmaları zorunludur. Parasal imkânlar olmadan hiçbir çalışma yapılamaz ve özerlikte istenen düzeyde olmaz. Bu nedenle, kurumlar kendilerine yeterli mali imkânlar sağlandığı ölçüde özerk sayılırlar. Özerklik verilen kuruluşlar, mali kaynaklarını kendi ihtiyaçlarına göre ayarlayabilmeli ve gerekli harcamalarını üst makamların izni olmadan yapabilmelidir. Bu kuruluşların kendi mali kaynaklarının da olması gereklidir. Kendi mal kaynaklarının olması veya mali kaynak bulma çalışmaları, kurumların verimli yönetilmesi ve mevcut kaynakların ekonomik kullanımını da gündeme getirmektedir (Serarslan,1989).

Özerkliğin kurumsal bir yapı ve yönetim tekniğini biçimleyen idari ve yasal bir çerçeve olduğunu ve yine yapılan yasalar çerçevesinde işlev görmeyi gerektirdiğini söylemek mümkündür.

Bu bakımdan kurumlar açısından özerklik iki sınıfta incelenebilir;

a) İdari Özerklik

Özerk kuruluşların kendi organları aracılığı ile serbest olarak karar alabilmelerini ifade etmektedir. Buna göre bir kurumda yönetimin atama ile değil de seçimle iş başına gelmesi özerkliğin bir ön koşulu olarak kabul edilebilir.

b) Mali Özerklik

Özerk kuruluşların ayrı malvarlığına sahip olabilmelerini ve kanunların öngördüğü esaslar çerçevesinde kendi organlarının kararlarına dayanarak harcama yapabilmelerini öngörmektedir. Mali özerklik; bir kamu tüzel kişininin kendi kaynaklarından serbestçe yararlanarak kendi harcamalarını yönetmesi durumudur.

Günümüzde “temel ilkeleri aynı” olmakla beraber her toplum, hatta her müteşebbis, özerklik kavramını kendi örf gelenek, milli amaç, siyasi tercih ve sosyal ihtiyaçları açısından kendi kamu yönetiminin gelişmesi yönünde geliştirmiştir. Diğer bir anlatımla, her ülkeye ve idareye uyabilecek tek tip bir özerklik formülü bulunmamaktadır. Bu bağlamda, temel ilkelere anlaşma önem arz etmektedir (Aydın, 2009).

2.1.4. Özerkliği Oluşturan Unsurlar

Özerk Yönetim; örgütlerin yasalarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, faaliyetlerinin önemli bir bölümünü, kendi sorumlulukları altında ve halkın çıkarları doğrultusunda düzenleme, yönetme hak ve imkânını anlatmaktadır. Kurum ya da kuruluşların özerk yönetim anlayışlarını ve uygulamalarını idari ve mali etmenler yönünden ele almakta yarar vardır (Serarslan,1989).

2.1.5. İdari Unsurlar

2.1.6. Mali Unsurlar

Özerklik verilen kuruluşlar, mali kaynaklarını kendi ihtiyaçlarına göre ayarlayabilmeli ve gerekli harcamalarını üst makamların izni olmadan yapabilmelidir. Yalnızca devletin verdiği yardımlarla yönetilen kuruluşlar, çalışmalarını genişletmekte tam bir serbestliğe sahip değildirler. Böyle durumlarda, çalışmanın kapsamı merkezin verdiği yardımlarla büyük ölçüde sınırlandırılmış olur. Özerk kuruluşlar, karar alma ve aldıkları kararları uygulama hakkına sahiptirler. Karar alacak makamlar, hiç bir baskı olmaksızın karar organlarını oluşturabilirler. Karar alma özgürlüğünün gerçekleşmesi, karar organlarının serbestçe oluşumuna bağlıdır. Özerklik için yalnız Özerk kuruluşların serbestçe oluşturdukları veya seçtikleri organlar tarafından karar alma hakkına sahip olmaları yeterli değildir. Bunların mali özerkliğinin de yani

harcamalarında da merkezi idarenin baskısı olmaksızın harcama yapmaya yetkili olmaları gereklidir. Özerk yönetimlerin kendi yetkileri içinde serbestçe kullanabilecekleri, yeterli kaynaklara kavuşturulması ve bu kaynakların yasal ve anayasal sorumluluklarıyla orantılı olması gerekmektedir. (Çolakoğlu,2006:7).

2.1.7. Yönetim ve Yönetimde Özerklik Kavramları

Yönetim kavramı birden çok anlama sahiptir. Teşkilat, idari faaliyetler, sevk ve idare yönetimle aynı anlamda kullanılan kavramlardır. Değişik yaklaşımlara göre birçok yönetim tanımı yapılmıştır. Bütün bu yaklaşımların ortak noktası yönetim, diğer kişilerin çabaları aracılığıyla amaçların başarılması ve gerçekleştirilmesi sürecidir. Belirli bir amacın gerçekleştirilmesi için bireylerin işbirliği yapmalarıdır. Bu anlamda yönetim, teşkilatlanmanın yanında, teşkilatın işlerliğini sağlayacak her türlü yönetsel etkinlikleri, kaynakların bir araya getirilmesini, eşgüdüm sağlanmasını, izlenecek yöntem ve denetimi içine alır. Yönetim, toplumsal ihtiyaçların bir kesimini karşılamak üzere kurulan bir teşkilatta, önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirecek işleri yapmak için, bir araya getirilen insan gücünü ve diğer kaynakları teşkilatlandırıp eşgüdümleyerek eyleme geçirme sürecidir. Yönetim, belirli amaçlara ulaşabilmek için insanlara iş yaptırabilmek, onların yaptıkları işlerde işbirliğini gerçekleştirebilme ve koordinasyonu sağlama faaliyetidir (Birdal,Aydemir, 1992).

Spor Yönetimi, sportif hizmetleri önceden belirlenen hedeflere ulaştırmak için, mevcut insan kaynaklarının bu hedefler doğrultusunda en etkili ve verimli olarak kullanılmasını sağlamaktır (Doğar,1997).

2.1.8. Merkeziyetçi Yönetim

Merkeziyetçi bir teşkilatlanmada, kamu hizmet ve faaliyetlerinin tek merkezden görülmesi, kamu gücünün tamamen bir merkezde toplanması esasına dayanmaktadır. Yönetim hizmetlerinin merkezde toplanması, bu hizmetlerin merkez ve merkezin hiyerarşisi içinde yer alan teşkilatlarca yürütülmesidir. Merkeziyetçi yönetim; bir ülkede merkez memurlarının daha geniş yetkilere sahip olduğu ve alt kademelerin yetkilerinin ve takdir haklarının azaldığı bir yönetimdir (Tortop,1978).

2.1.9. Merkeziyetçi Yönetimin Yararları

Merkeziyetçi Yönetim, devlet yönetiminde birliği ve hizmetlerin eşit düzeyde ülkeye yayılmasını sağlar. Kamu hizmetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi için gereken uzmanlık ve mali imkânlar merkezi yönetim ile daha kolay sağlanır. Hizmetlerin maliyetini azaltır, memurların tarafsızlığını sağlar ve halkın vergi yükünü hafifletir. Devleti güçlendirir, siyasi kudretin genişlemesine ve

kuvvetlenmesine imkân verir. Kararlar daha hızlı verilebilir. Yönetim maliyetini azaltır. Ülkeyi ilgilendiren büyük, önemli ve türlü seçenekler arasında, bir tercih gerektiren kararların alınmasında yararlıdır (Birdal,Aydemir,1992).

2.1.10. Merkezi Yönetimin Sakıncaları

Halkın yönetime katılmasının sınırları daraltılır ve merkezde siyasi gücü elinde bulunduranlar, kendi seçim çevrelerine kamu hizmetlerinin dağılımında ayrıcalık tanıyabilirler. Zaman israfına sebep olur, bürokratik rutinliği artırır, kişisel kapasiteleri kısıtlar, sorumluluk hissini azaltır ve çoğunlukla kimse tarafından onaylanmayan kararların çıkmasına sebep olur. Kırtasiyeciliği artırır, siyasi nüfus ve baskılar kamu hizmetlerinin masraflarının adil dağılımına engel olabilir ve merkezdeki memur kadrolarının artmasına sebep olur (Birdal,Aydemir,1992).

2.1.11. Bazı Avrupa Ülkelerinde Spor Teşkilatlanması:

Almanya:

Almanya’da sporun kendi idaresi ile kamu idaresi tamamıyla etkileşim halindedir. Özerk spor örgütleri işleyişin başlıca sorumlusu olup devletten pek çok konuda destek almaktadırlar. Federal Hükümet’te İçişleri Bakanlığı spor olaylarının devlet nezdinde en büyük sorumlusudur ve spor alanıyla ilgisi olan her türlü devlet otoritesiyle sorumluluğu paylaşmaktadır. Devletin spordaki temel rolü spora destek sağlamaktır. Bunun için Federal İçişleri Bakanlığı’nın “yüksek performans merkezlerinin inşası, en iyi antrenörlerin görevlendirilmesi, idman ve merkezi programlar hazırlama” gibi güncel çalışmaları örnek gösterilebilir. Devlet ayrıca spor bilimleri alanındaki projelerin bir kısmına sponsorluk yapmakta ve sporun, işyerinde, silahlı kuvvetlerde, rehabilitasyon merkezlerinde, vb. alanlarda uygulanması için finansal destek vermektedir (Çolakoğlu,2006:17).

İngiltere:

İngiltere’de bireysel sporlar, fonksiyonları kuralları çizmek, aktiviteleri gerçekleştirmek, üyeleri düzenlemek ve milli takımları seçip çalıştırmak olan 400’ün üstünde bağımsız federasyon ve yönetim organı tarafından yürütülür. Spor Konseylerinden destek alan yönetim organlarından, gençler için önerileri de içeren 4 yıllık kalkınma planları istenir. Yürüyüş, bisiklet gibi daha informal fiziksel rekreasyona katılanları temsil eden organizasyonlar da mevcuttur. Federasyonlarda Yönetim Kurulları ve görevliler, birleşmiş üye kulüplerin yerel, bölgesel ve ülke temsilcileri tarafından seçilmektedir. İngiliz sporunda yönetim organlarının (federasyonların) ücretsiz çalışan gönüllülerden oluşması

çok yaygındır. İngiltere’de ulusal federasyonların çoğunun vergi ve sınıf formlarına tabi olmaması kayda değer bir farklılıktır (Çolakoğlu,2006).

Fransa:

Fransa Milli Olimpiyat ve Spor Komitesi’ni (CNOSF) ise sporun ülkedeki bağımsız temsilcisidir. Pek çok ülkeden farklı olarak Milli Olimpiyat Komitesi ve bir spor birliğini tek bir çatıya toplayan CNOSF kendisine bağlı 100’e yakın organizasyonu ile Fransa’da IOC’ yi temsil ederek Olimpiyat Anayasası’nın yükümlülüklerine uyar. CNOSF özerk yapısı dahilinde Olimpiyatlarla ilgili her türlü görev ve sorumluluğun dışında, Fransa’da spora katkı sağlayacak pek çok çalışmayı da sürdürmektedir. 1945'te devletin, spor federasyonlarını, kendi yöntemlerinin uygulamasını organize etmek ve geliştirmekle yetkili kılmış, bu yetki, “spor hareketini” oluşturan federasyonların özerkliğine doğru bir adım niteliğini taşımıştır (Çolakoğlu,2006).

2.1.12. Türkiye’deki Spor Federasyonları

SGM (eski adı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü), bünyesindeki spor branşlarını federasyonlar aracılığıyla yönetilir. Temsil ettikleri spor dalı ya da dallarının en yetkin kuruluşları olan Spor Federasyonları Spor Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatı içinde Ana Hizmet Birimi olarak Başkanlık şeklinde yer almaktadırlar. Federasyon başkanları fahridir ve seçimle göreve gelirler (Resmi Gazete,1986:8).

En son yürürlüğe giren ve 6871 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla, daha önce “Özerk” olarak nitelendirilen Federasyonların isim ve niteliği, 29/3/2011 tarihli ve 6215 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle “Bağımsız” olarak değiştirilmiştir (Resmi Gazete, 2010:14).

2.1.13. Spor Federasyonlarında Özerkleşme Çalışmaları:

Türk Spor Teşkilatlanmasının tarihi sürecine bakıldığında, yapının işleyiş ve bağlı bulunduğu otorite açısından sürekli değişime uğradığı görülmektedir. TİCİ ile başlayan sporda yönetsel örgütlenmenin bağımsız sesi, federasyonlara kendi kararlarını verme ve mal varlıklarını oluşturma hakkını tanımış, ancak dönemin siyasi ve ekonomik şartlar bu bağımsız yapının yerini bir devlet otoritesine bırakması ile sonuçlanmıştır. Tam merkezi bir yönetim anlayışının hakim kılındığı 3530 sayılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Kanununun, 1938 yılında yürürlüğe girmesiyle, sporun genel yönetim yapısı büyük bir değişime uğramış, spor federasyonları da bu kanunla birlikte faaliyetlerini adı geçen kuruma bağlı olarak sürdürmeye başlamışlardır. Bu geçiş döneminde federasyonların yaşamış olduğu en olumlu değişim, önceleri federasyon başkanlarının seçimle iş başına

gelmelerine karşın, kabul edilen yasayla birlikte federasyon başkanları Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanının onayıyla atanmaya başlaması ile yaşanmıştır (Doğar, 1997).

Bu durum spor çevrelerince yıllarca tartışılan ve değişimi için üzerinde sıklıkla durulan bir konu haline gelmiş, 1969'da hazırlanan kanun tasarısı başkanların kısmi de olsa seçimle iş başına gelmelerini öngörürken, 1971 yılında çıkan yasa tasarısı mevcut durumun devamı yönünde görüş bildirmiştir. 1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı yasada yapılan bir değişiklikle "Federasyon Başkanlarını kendi spor dallarının temsilcileri tarafından gösterilen üç aday arasından Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanı tarafından atanır" hükmüne yer verilmiş ve bu durum 1993 yılına dek devam etmiştir. Spor federasyonları ile ilgili değişiklikleri öngören bu tasarıları, devletin sporu yönetmesinde ki merkezîyetçi eğilimlerin baskısı, siyasi ve bürokratik kadroların bu tür kısmi de olsa demokratikleşme çabalarına müsaade etmemişlerdir. Bu tasarılar uygulamaya geçirilmemiş olsalar da Türk spor yönetiminde demokratik bir anlayışın uygulanmasına yönelik gelişmeler olarak değerlendirmek gerekir (Doğar,1997).

Federasyon Başkanlarının seçim sistemiyle başa gelmelerini özerklik adına atılmış önemli adımlardan biri olarak kabul etmek mümkündür. Zira özerkliğin temel taşlarından biri bağımsız yönetimdir. Bugün seçilen başkanlar, uluslararası büyük organizasyonların Türkiye'de yapılması ve yurtdışına gidilmesi gereken organizasyonların daha önceden yıllık faaliyet programlarında göstermek ve Genel Müdürlük onayından geçirmek zorunda olsalar da, bu "yarı-özerk" görüntü dahi, spor branşlarında kendi federatif yapılarını oluşturmak üzere en küçük birimler olan spor kulüplerine az da olsa bir söz hakkı tanımaktadır (Erturan,2003).

Spor federasyonlarının yaşadığı bir diğer olumlu değişimde 3289 sayılı kanunun 15. maddesiyle kabul edilen "Federasyonlar Fonu"dur. Buna göre; Federasyon faaliyetlerinde sürat ve verimliği artırmak amacıyla bir Devlet bankası nezrinde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün emrinde Federasyonlar Fonu kurulur. Çeşitli sponsorlar, kurslar ve diğer özel gelirleri içeren bu fon, Muhasebe-i Umumiye ve Devlet İhale Kanunları ile Sayıştay denetimine tabi değildir. Bu noktadan hareketle mali özerkliğin "kendi gelirini oluşturma ve yönetme" ön şartına uygun bir adım atıldığını söylemek mümkündür (Doğar, 1997).

Mali özerklik konusu dikkate alındığında federasyonlara getirilen önemli değişimlerden biri de 04.03.2004 tarihinde 3289 sayılı kanunun 5105 sayılı Kanunla değişik Ek 3. maddesine dayanarak çıkarılan "Sponsorluk Yönetmeliği" dir. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle spor sponsorlukları

özel ve tüzel kişiler için öncesine göre daha cazip hale gelmiştir. Dolayısıyla federasyonlar kendi kaynaklarını oluştururken alacakları aynı ya da nakdi yardımlar için yasal bir düzenlemeye kavuşmuştur (Erturan,İmamoğlu, 2006).

Federasyonların özerk bir yapıda teşkilatlanmasını sağlamak amacıyla yapılan önemli bir değişiklik de, belirlenen miktara kadar federasyonların satın alma işlemlerini kendi bünyeleri içinde yapma yetkisine kavuşturulmaları ve yurt içinde yapılan her türlü faaliyetler ile ilgili hizmetlerin yerine getirilmesinde ita amirliği yetkisinin verilmesidir. Bu düzenleme ile Genel Müdürlüğün onayına bağlı olarak yürütülen bir kısım idari ve mali hizmetlerin federasyonlarca yerine getirilmesi sağlanmakta, bürokratik işlemler azaltılmaktadır (Erturan,İmamoğlu, 2006).

Yaşanan tüm bu değişimlerin dışında özerklik, uzun yıllar boyunca spor çevrelerinde çeşitli şekillerde önemi vurgulanan, ihtiyacın altı çizilen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin; federasyonlarda özerk bir yapıya geçiş adına, Soysal; 1989 yılında A.S.K.K'nun düzenlediği “Sporda Devletin Yeri” konulu panelde “federasyonların federe birimler olmadan oluşamayacağını, kuvvetini yukarıdan, hatta kanundan dahi alamayacağını, federasyonun birkaç kulübün bir araya gelip bir takım yetkilerini devrederek kendi iradeleri ile yönetilmeye karar vermeleri sonucu kurulacağını” ifade etmiş ve sağlıklı bir yapı için öncelikle spor kulüplerinin yapısında değişikliğe gidilmesinin altını çizmiştir. 1990 yılı Spor Şurası Ön Komisyon Raporlarında “Spor federasyonları özerk olmalıdır” önerisine yer verilmiş, 1997’de dönemin Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Yücel SEÇKİNER, 55. Hükümet Programında “spor federasyonları, hiç kimsenin üzerinde etkili olamayacağı spor adamları ile kulüp temsilcilerinden oluşan ve kendi dinamiği içinde özerk bir yapıya kavuşturulacaktır” ifadesini kullanmıştır (Erturan,2003).

1996–2000 yıllarını kapsayan 7. Beş Yıllık Kalkınma Planında Sağlık reformlarına dahil edilen Beden Eğitimi ve Sporda planlanan kalkınma “devletin ağırlığının azaltılması, özel kesimin katkısının artırılması ve tesislerin rasyonel kullanımı” şeklinde belirtilmiştir. 1999 yılına gelindiğinde ise spor teşkilatında özerklik, Spor Şurası’nda tekrar gündeme gelmiş, Ön Hazırlık Komisyonu Raporlarında federasyonların mevcut sorunları şu şekilde tespit edilmiştir;

1-Federasyonlar mali ve yönetim kararlarında yeterince özgür değillerdir.

2-Futbol federasyonu örneğinde olduğu gibi altyapı hazırlanmadan özerkliğe geçmek sorunlar yaratmıştır.

3-Yaygın, zevk ve sağlık için yapılan ve yarışma amaçlı olmayan faaliyetlere önem verilmemektedir.

Bahsedilen sorunlara çözüm getirmek üzere de adı geçen raporda bazı öneriler sunulmuştur. Önerilerin 2. maddesi federasyonların özerkliği ile ilgilidir.

Buna göre;

- Federasyonların yapılanmasında hedef özerkleşmedir. Günümüz şartlarında tüm federasyonların mali olarak ihtiyacı olan para kaynaklarının tamamının kendisinin temin etmesi söz konusu olamayacağı için kamu hizmeti yapan federasyonlar özerk olmalarına rağmen kamu kaynaklarından aynı ve nakdi yardım alabilmelidirler.

- Federasyonlar aktif sporcu oranında temsil edilen kulüplerden oluşturulan genel kurulları tarafından seçilmeli bu seçimlerde Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu listesi birlikte değerlendirilmelidir. Federasyonların tamamına (Futbol dahil) çalışma esasları ortak bir kanunla tüzel kişilik kazandırılmalıdır.

- Federasyonların bünyesinde kendi iç denetimini sağlayan ve genel kurullarınca seçilen tahkim, denetleme ve disiplin kurulları oluşturulmalıdır.

- Federasyonlar kamu kaynaklarından aldıkları desteği daha çok altyapı çalışmalarına yönlendirilmelidir.

- Federasyonların çalışma esaslarını belirleyen kanunda, genel kurulun olağanüstü toplantıya çağırılması ve genel kurul üyelerinin tespiti hususları realist bir şekilde belirtilmelidir. Mevcut futbol kanunundaki delege seçimi ve olağanüstü genel kurul toplayabilme sorunları da çözümlenmiş olacaktır.

- Federasyonlar idari ve mali açıdan, Müsteşarlığın gözetim ve denetimine tabi olmalıdırlar.

- Federasyon Başkanlıklarında yüksek tahsil ve yabancı dil yeterliliği şartı aranmalıdır.

- Federasyon Yönetim Kurulları branşların ihtiyacı doğrultusunda değişik sayılarda yapılabilmeli, bu sayılarda 9–21 gibi asgari ve azami sınırları olmalıdır (G.S.G.M.,2004:8).

Dönemin Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Fikret Ünlü'nün de “En büyük hedefimiz sporda özerkliktir. Ancak bu çalışmayı sağlam temeller üzerine oturtmamız gerekiyor” ifadesiyle altını çizdiği özerkleşme 1999 yılı Federasyon Başkanları Toplantısında da gündeme getirilmiş ve pek çok Federasyon Başkanı özerkliğin, sağlam bir yasal alt yapı oluşturulduktan sonra, kademeli bir şekilde, federasyonların sahip oldukları branşların yaygınlıkları göz önüne alınarak ve belli bir süre GSGM'den aynı ve nakdi yardım almaları şartıyla hayata

geçirilmesi zorunlu bir yönetim şekli olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Bir sonraki hükümette de durum değişmemiş, yapılan federasyon başkanları toplantısında başkanlar; özerkleşmenin gerekli olduğu üzerinde görüş birliğine varmışlar, özerkleşme konusunda kıstasların belirlenmesi, bazı federasyonların özerklik projesinden ayrı tutulması gerektiği (engelliler federasyonları) gibi konularda fikir sunmuşlardır. (Erturan, 2003:18).

Türk sporunda özerklik adına yaşanan en önemli gelişme hiç kuşkusuz “Türkiye Futbol Federasyonunun” özerkliğidir. 28 Mayıs 1985 tarihinde Profesyonel futbolun mali ve idari açıdan özerk hale gelmesi ve amatör futbolun da çağdaş seviyeye yükseltilmesi amacıyla, hazırlanmış olan "T.F.F. kuruluş Kanunu" tasarısı T.B.M.M.'ne teklif edilmiş ancak yürürlüğe girme imkânı bulmadan spor tarihine bir belgesel çaba olarak geçen önerilerden birisi olarak hazırlanan kanun tasarısında; profesyonel futbola yasal dayanak hazırlanması yanında, futbol işlerinin yönetimine yeni bir şekil verilmek istenerek yeni bir yapılanma içerisinde T.F.F. kurulması planlanmıştır (Devecioğlu, Çoban,2002).

Türkiye Futbol Federasyonunun, tam anlamıyla demokratik ve özerk bir yapıya kavuşturulması, amatör futbolun da T.F.F. yönetimine devredilerek Türk futbolunun iki başlılıktan kurtarılması, Merkez Hakem Kurulu ile ilgili bir teşkilatlanmaya yer verilmesi, kulüplerin futbol ile ilgili televizyon radyo, basılı yayın ve reklâm konularında, ticari ve mali haklarının düzenlenmesi ve eksikliklerin giderilmesi amacıyla hazırlanan, 3813 Sayılı “Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun” 17.06.1992 tarihinde kabul edilerek 3.7.1992 gün ve 21273 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren bu kanunla, T.F.F.'nin özerkliği tam anlamıyla ve açık olarak tanımlanmıştır (Devecioğlu, Çoban,2002:12).

Özerkliğin T.F.F için iyileştirilmeye yönelik çalışmalar sahne olan bir yönetim şekli olduğunu söylemek mümkündür. 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı “Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri hakkındaki Kanunun” bazı maddeleri 14.04.2000 tarihinde kabul edilerek 20.4.2000 gün ve 24026 sayılı Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 4563 sayılı kanunla değiştirilmiştir (Devecioğlu, Çoban,2002).

2.1.14. Spor Federasyonlarının Özerkliği ve Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü:

Günümüzde birçok federasyon, 04.03.2004 Tarihli ve 5105 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un ilgili maddelerine dayanarak özerklik kazanmışlardır. Bu kanuna göre federasyonların Özerkliğine ilişkin bazı maddeleri şu şekildedir: Federasyonlara, talepte bulunmaları

durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idarî ve malî özerklik verilebilir ve federasyonun kuruluşuna ilişkin kararın, Resmî Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır (5105 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Ek Madde-9).

Özerklikte aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulur:

- a) Faal sporcu sayısı
- b) Faal kulüp sayısı
- c) Spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli
- d) Gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği
- e) Spor dalının olimpiik olup olmadığı

Federasyon veya bağlı kulüplerin tesis durumu (G.S.G.M.,2004:12).

Özerkliğı onanan federasyon, hazırlayacağı ana statü ve buna bağlı talimatlara göre genel kurulunu ve yetkilendireceğı diğer organlarının oluşumunu, görev ve yetkilerini belirler. Özerk federasyonlar, uluslararası federasyonların öngördüğü kurulları oluşturmak zorundadır (G.S.G.M.,2004:11).

Özerk federasyonların; Genel Kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceğı ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz (G.S.G.M.,2004:12).

Çerçeve Statü; Türkiye Futbol Federasyonu dışındaki özerk spor federasyonlarının genel kurulunu, Yönetim Kurulu ile diğer kurullarını, Federasyon Başkanını, federasyonlara bağlı spor dalları ile ilgili kulüp, sporcu, antrenör, teknik direktör, hakem, idareci, menajer, gözlemci, temsilci ve benzeri spor elemanlarını, federasyonların çalışma usul ve esasları ile Genel Müdürlük ve Tahkim Kuruluyla olan ilişkilerini kapsamakta olup; amacı, özerk spor federasyonlarının teşkilatı, genel kurulunun oluşumu, toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslarla, özerk federasyonların Genel Müdürlük ile Tahkim Kurulu arasındaki ilişkilerinin düzenlenmesidir. Çerçeve Statüde, özerk federasyonların yasal yetki, sınırlılık ve işleyiş biçimleri açık bir şekilde ifade edilmiştir. Federasyonlar ana statülerini çerçeve statüye uygun olarak hazırladıktan sonra Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idari ve mali yönden Özerklik kazanabilirler (G.S.G.M.,2004:11).

Bugün ülkemizde 59 Federasyon Spor Genel Müdürlüğü (SGM) bünyesinden ayrılarak idari ve mali yönden Bağımsızlık kazanmışlardır.

Bunlar;

Yaz Olimpiyat Oyunları Sporları Federasyonları;

1. Türkiye Atıcılık ve Avcılık Federasyonu
2. Türkiye Atletizm Federasyonu
3. Türkiye Badminton Federasyonu
4. Türkiye Basketbol Federasyonu
5. Türkiye Binicilik Federasyonu
6. Türkiye Bisiklet Federasyonu
7. Türkiye Boks Federasyonu
8. Türkiye Cimnastik Federasyonu
9. Türkiye Eskrim Federasyonu
10. Türkiye Futbol Federasyonu
11. Türkiye Golf Federasyonu
12. Türkiye Güreş Federasyonu
13. Türkiye Halter Federasyonu
14. Türkiye Hentbol Federasyonu
15. Türkiye Hokey Federasyonu
16. Türkiye Judo ve Kuraş Federasyonu
17. Türkiye Kano ve Rafting Federasyonu
18. Türkiye Kürek Federasyonu
19. Türkiye Masa Tenisi Federasyonu
20. Türkiye Modern Pentatlon Federasyonu
21. Türkiye Okçuluk Federasyonu
22. Türkiye Ragbi Federasyonu
23. Türkiye Sutopu Federasyonu
24. Türkiye Taekwondo Federasyonu
25. Türkiye Tenis Federasyonu
26. Türkiye Triatlon Federasyonu
27. Türkiye Voleybol Federasyonu
28. Türkiye Yelken Federasyonu
29. Türkiye Yüzme Federasyonu

Kış Olimpiyat Oyunları Sporları Federasyonları;

30. Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu
31. Türkiye Buz Pateni Federasyonu
32. Türkiye Kayak Federasyonu
33. Türkiye Kızak Federasyonu

Paralimpik Sporları Federasyonları;

34. Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu
35. Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu

Uluslararası Spor Oyunları Olan Federasyonlar;

36. Türkiye İşitme Engelliler Federasyonu
37. Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu
38. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu

Diğer Federasyonlar;

39. Türkiye İzcilik Federasyonu
40. Türkiye Bilardo Federasyonu
41. Türkiye Bocce Bowling Dart Federasyonu
42. Türkiye Briç Federasyonu
43. Türkiye Dağcılık Federasyonu
44. Türkiye Dans Sporları Federasyonu
45. Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu
46. Türkiye Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu
47. Türkiye Halk Oyunları Federasyonu
48. Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu
49. Türkiye Karate Federasyonu
50. Türkiye Kickboks Federasyonu
51. Türkiye Motosiklet Federasyonu
52. Türkiye Muay Thai Federasyonu
53. Türkiye Okul Sporları Federasyonu
54. Türkiye Oryantiring Federasyonu
55. Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu
56. Türkiye Satranç Federasyonu
57. Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu
58. Türkiye Vücut Geliştirme Fitness Bilek Güreşi Federasyonu
59. Türkiye Wushu Federasyonu.

2.1.15. 3289 Sayılı Kanunda Yapılan En Son Değişikliklerin Federasyonlara Etkisi

Bağımsız spor federasyonları, Ek Madde 9 - (Ek: 4/3/2004-5105/2 md.) (Değişik birinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) ile; “Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve

Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları kurulur. Federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir. Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır. Federasyon malları Devlet malı hükmündedir, haczedilemez. Federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanlar, görevleriyle ilgili olarak işlemiş oldukları suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır.” Hükümleriyle en son halini almıştır (G.S.G.M.,2012:12).

2.1.16. Kanun maddelerinde yapılan diğer değişiklikler:

6882-1 kanun maddesiyle;

(Değişik ikinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor federasyonlarının merkezleri Ankara'dadır. Federasyonların merkez teşkilatı; genel kurul, yönetim, denetim, disiplin kurulları ile genel sekreterlikten teşekkül eder. Federasyon Yönetim Kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla, disiplin kurulu ise üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur. Genel sekreter, en az dört yıllık yükseköğretim mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Bu fıkroda belirtilen kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları ana statüyle, diğer kurulların oluşumu, çalışma usul ve esasları ise talimatlarla belirlenir. Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemleri federasyon Yönetim Kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine bu Kanunun hükümlerine göre yürütülür. Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir. Bağımsız spor federasyonlarının il temsilcileri, Federasyon Başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Genel Kurul federasyonun en üst organıdır. Genel Kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler Yönetim Kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, Genel Kurul toplantılarında gözlemci

bulundurur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarının bu Kanun ile ana statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyerek, raporunu Bakana sunulmak üzere onbeş gün içerisinde Genel Müdürlüğe verir. Genel Müdürlük, raporun verildiği, ilgililer ise genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir. Genel Kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delege listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer esas ve usuller ana statüde belirlenir. Genel Kurul üye sayısı olimpik ve paralimpik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz. Genel kurul;

a) Olağan Genel Kurul; Olimpik ve Paralimpik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak federasyonlarda ise; kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

b) Olağanüstü Genel Kurul;

1) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine,

2) Federasyon Yönetim Kurulunun kararıyla,

3) Son yapılan genel kurul toplantısında delege olanların en az yüzde 40'ının noter kanalı ile yazılı müracaatıyla,

4) Federasyon Başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi veya ölümü halinde, olağanüstü toplanır.

6882-2 Kanun maddesiyle;

(Değişik dördüncü fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Genel kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması halinde, takip eden günde çoğunluk aranmaksızın toplanır. Ancak, toplantıya katılanların sayısı seçimle belirlenen kurulların asıl üye sayısının iki katından aşağı olamaz. Olağan ve olağanüstü genel kurullarını bu maddede öngörülen süre ve esaslar dahilinde yapmayan federasyonların genel kurulları Tahkim Kurulunca oluşturulacak üç kişilik komisyon marifetiyle altmış gün içerisinde yapılır ve Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında mevzuata uymamaktan dolayı idari ve adli işlem başlatılır. Genel kurul çağırısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetleme raporu ile bütçe tasarısı ise en az onbeş gün önce

federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur. Seçimler tek liste halinde gizli oy, açık tasnif şeklinde yapılır. Genel kurulun yapılacağı tarihten geriye doğru en az bir yıl önce faal sporculuğu, hakemliği, antrenörlüğü bırakmamış kişiler ile federasyonda maaşlı veya ücretli çalışanlar genel kurul üyesi olamazlar. Genel kurulda kulüplerin delege sayısı, toplam delege sayısının yüzde 60'ından az olamaz. Genel kurulun delege sayısının yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur. Genel kurulun görevleri şunlardır:

- a) Ana statüyü yapmak, değiştirmek.
- b) Başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.
- c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programını, bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda Yönetim Kuruluna yetki vermek.
- ç) Yönetim Kuruluna, taşınmaz mal alımı-satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek.
- d) Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak.
- e) Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak.

Federasyon Başkanı adaylarında aşağıdaki şartlar aranır:

- a) T.C. vatandaşı olmak.
- b) En az lise mezunu olmak.
- c) Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak.
- ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak.

6882-3 Kanun maddesiyle;

d) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı ve haksız mal edinme suçlarından hükümlü bulunmamak.

(İptal beşinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 2/7/2009 tarihli ve E.: 2006/118, K.: 2009/107 sayılı Kararı ile.)

(Değişik altıncı fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların sportif başarılarını, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini değerlendirmek, geliştirmek ve izlemek üzere Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu

kurulur. Kurul; Bakan tarafından spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde üst düzey görevlerde bulunmuş kişiler arasından iki yıl için görevlendirilecek, bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir raportör ile dört üyeden oluşur. Toplantıda karar alınabilmesi için en az beş üyenin katılması şarttır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Mazeretsiz olarak üst üste dört toplantıya katılmayan üyelerin üyeliği sona erer.

Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür. Kurulun görevleri şunlardır:

a) Spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirlemek ve yıl sonu itibarıyla taahhütlerine uyup uymadıklarını değerlendirerek Bakana sunmak.

b) Federasyonlar tarafından hazırlanan master planını, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini incelemek, uluslararası federasyonların statü ve talimatlarını gözeterek hizmet kalite standartlarını belirlemek.

c) Bakana sunulan taahhütname ile master planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek.

(Değişik yedinci fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişiler olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spor Bakanının onayı ile dört yıl için görevlendirilir. Hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hâkimlik teminatı esasları gözetilerek ve yetkili kurulların onayı alınmak suretiyle Tahkim Kurulunda görev alabilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir.

(Değişik sekizinci fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler, sporcular, hakemler, teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktörler, antrenörler ve sporcular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflarla, federasyonlarca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek sonuçlandırır. Tahkim Kurulu; itiraz üzerine Genel Müdürlük ile federasyonlar ve federasyonların birbirleri arasında çıkacak ihtilafları inceleyerek sonuçlandırır.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik dokuzuncu fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu, bu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi ile dördüncü fıkrasında belirtilen hallerde federasyonu genel kurula götürecektir komisyonu belirler. Federasyon Başkanı ile yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyelerinin, spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarının tespiti halinde Bakan tarafından Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk

edilmeleri sonucunda, Merkez Ceza Kurulunca verilecek kararlara karşı, ilgililerin itirazı üzerine karar verir.

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 46 ncı maddesiyle bu fıkra da yer alan "Spordan Sorumlu Bakanın" ibaresi "Gençlik ve Spor Bakanının" şeklinde değiştirilmiştir ve metne işlenmiştir.

6882-4 Kanun maddesiyle;

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik onuncu fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu, görevinde bağımsız ve tarafsızdır. Üyeler, istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça, yerlerine yenisi görevlendirilemez. Federasyonların veya spor kulüplerinin kurullarında görevli olanlar ile ihtar cezası dışında sportif ceza alanlar ve maddenin beşinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen suçlardan ceza alanlar Tahkim Kurulu üyeliği yapamazlar.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; Değişik onbirinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu ile Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu üyelerine bir ayda dört toplantıyı geçmemek üzere, görev yapılan her gün için uhdesinde kamu görevi bulunanlar bakımından (5.000), bulunmayanlar bakımından (6.000) gösterge rakamının Devlet memuruna uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucunda bulunulacak miktarı geçmemek üzere huzur ücreti ödenir. Tahkim Kurulu ile Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu tarafından görevlendirilen bilirkişi ve uzmanların ücretleri Genel Müdürlükçe karşılanır.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma usul ve esasları ile üyelere verilecek huzur ücretinin miktarı Genel Müdürlükçe hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fıkra: 28/4/2005 – 5340/2 md.) Bağımsız federasyonların bütçesi; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirlerden oluşur. Genel Müdürlük olimpik branşlarda; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin % 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise; % 50'si kadar yardımda bulunabilir.

Bağımsız federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden bağımsız federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Bağımsız federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Genel Müdürlük, bağımsız federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırkdokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(Değişik onaltıncı fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır. Federasyon harcamalarının yerinde denetimi yetkili kurullarınca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan ayni ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur. Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.

6882-5 Kanun maddesiyle;

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar; sporcu, antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe göndermek zorundadırlar. Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirirler. (Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar, faaliyette buldukları spor dalları ile ilgili olarak bağlı oldukları uluslararası federasyonun kurallarını göz önünde bulundurarak hangi eylem ve davranışlara ne tür sportif ceza verileceğini, ceza talimatında düzenler. Federasyonların programında yer alan veya izni ile yapılan faaliyetlerden dolayı sportif ceza verme yetkisi federasyon disiplin/ceza kuruluna aittir. Federasyonların ana statüsü Resmi Gazetede, ana statüye dayanılarak hazırlanan yönetmelik dışındaki talimat ile diğer alt düzenleyici işlemler ise Genel Müdürlüğün internet sitesinde yayımlanır. (Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor federasyonları ile ilgili olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan konularda 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır, denmektedir.

04.03.2004 Tarihli ve 5105 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan bu değişikliklerden sonra, 19.07.2012 tarih ve 28358 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, “Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda yapılan değişiklikler de, Federasyonların yapılmasında ve Federasyon Başkanı seçimlerinde uygulanması gereken esaslar tekrar düzenlenmiştir.

Buna göre;

Federasyonların Kuruluşu:

Madde 5 – (1) Federasyon, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmî Gazete’de yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Federasyonlar özel hukuk hükümlerine tabidir.

(2) 3289 sayılı Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişiliği Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile iptal edilir ve kararın Resmî Gazete’de yayımlanması ile tüzel kişilik sona erer. Bu durumda mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.

Federasyonun Görev ve Yetkileri:

Madde 6 – (1) Federasyonun görev ve yetkileri şunlardır;

a) Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek,

b) Spor dalının gelişmesini, her yaş gurubunda yapılmasını ve ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlamak,

c) Sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak,

ç) Federasyonu teşkilatlandırmak,

d) Federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek,

e) Tahkim Kurulu kararlarını uygulamak,

f) İl müdürlükleri ile koordineli çalışmak,

g) Yüksek performanslı sporcu yetiştirmek,

ğ) Spor kulüplerinin ilgili spor dalına katılım işlemlerini, sporcu, antrenör ve hakemlerin tescil veya vize işlemlerini yapmak,

h) Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerle işbirliği yapmak,

ı) Spor dalının altyapısı ve eğitimine ilişkin projeler hazırlamak ve uygulamak,

i) Spor dalı ile ilgili faaliyetlerin düzenlenmesi için talimatlar hazırlamak ve uygulamak,

j) Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirmek,

k) Kulüpler, il ve ilçe temsilcileri arasında doğabilecek teknik uyumsuzlukları çözümlemek,

l) Uluslararası federasyonun izni ile uluslararası kurs, seminer, panel, sempozyum ve spor organizasyonları düzenlemek,

m) Federasyonun yıllık ve dört yıllık master ve stratejik planını, performans programını içeren taahhütnameyi Bakana sunmak.

Teşkilat:

Madde 7 – (1) Federasyonların merkezi Ankara'dadır. Federasyon, yurt içi teşkilatını ana statüsünde belirlenen esaslara göre kurabilir.

(2) Federasyonların merkez teşkilatı;

a) Genel Kurul,

b) Yönetim Kurulu,

c) Denetim Kurulu,

ç) Disiplin Kurulu,

d) Genel Sekreterlikten, teşekkül eder.

(3) Federasyon Yönetim Kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla, disiplin kurulu ise; üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur.

(4) İkinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen kurulları oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları federasyonun ana statüsünde, diğer kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları ise talimatlarla belirlenir.

(5) Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir.

Genel Kurul:

Madde 8 – (1) Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer spor dallarında ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.

(2) Genel kurulun üye sayısının tespitinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Kulüp temsilcileri.

b) Olimpiik spor dallarında oy kullanmak üzere Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

c) Engelliler spor federasyonları ile bünyesinde paralimpiik komitesince benimsenen spor dallarının bulunduğu federasyon seçimlerinde oy kullanmak üzere, Türkiye Paralimpiik Komitesi Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

ç) Görevine adli veya idari soruşturma sonucu son verilmemek kaydıyla ilgili spor dalında oy kullanmak üzere asaleten federasyon başkanlığı yapanlar.

d) Genel kurul üye sayısının yüzde 10'u oranında Genel Müdürlük temsilcileri.

e) Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

f) Türkiye Spor Yazarları Derneği Başkanlığınca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

g) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere bağlı oldukları Dünya veya Avrupa federasyonlarının yönetim kurullarında seçimin yapıldığı tarihte ülkemiz adına görev yapanlar arasından öncelik sırasına göre en fazla beş üye.

ğ) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal sporculuğu bırakmış olmak kaydıyla en fazla milli olmuş beş sporcu.

h) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal hakemliği bırakmış olmak kaydıyla en üst seviyede hakemlik yapanlar arasından kura ile belirlenecek en fazla beş üye.

ı) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal antrenörlüğü bırakmış olmak kaydıyla büyükler kategorisinde milli takım teknik direktörlüğü veya antrenörlüğü yapanlar arasından kura ile belirlenecek en fazla beş üye.

(3) Genel kurulda kulüplerin üye sayısı, toplam üye sayısının yüzde 60'ından az olamaz. Kulüp temsilcilerinin seçiminde genel kurul tarihinden önce tamamlanmış iki sezon üst üste federasyon faaliyetlerine katılarak tamamlayan kulüpler esas alınır. Kurulduğu tarihten itibaren iki yıl geçmemiş federasyonların ilk genel kurulunda; kulüplerin üst üste iki yıl faaliyetlere katılması şartı aranmaz.

(4) Takım sporlarında, ligi bulunan federasyonların genel kuruldaki kulüp temsilcilerinin en fazla yüzde 50'si en üst lige katılan, en fazla yüzde 30'u federasyonun diğer liglerinde mücadele eden, en az yüzde 20'si, mahalli veya bölgesel liglere katılan kulüplerin temsilcilerinden oluşur.

(5) Müsabakası yapılmayan veya kulübü bulunmayan spor dalları ile okul sporları, üniversite sporları ve benzeri spor dallarında oy kullanacak üyeler, Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınmak suretiyle ana statüde belirlenir.

(6) Diğer federasyonlarda kulüplerin üye sayıları ise, federasyon Yönetim Kurulunca önerilen ve Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınmak suretiyle ana statüde belirlenir.

(7) Genel Müdürlük temsilcileri;

a) Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları,

b) Merkez Danışma Kurulu üyeleri,

c) Kurul ve daire başkanları ile il müdürleri arasından federasyonun üye sayısı dikkate alınarak Genel Müdürlükçe belirlenir.

(8) Faal sporculuğu bırakmış genel kurul üyesi olacak millî sporcuların belirlenmesinde sırasıyla;

a) Olimpiyat oyunlarında ilk üç dereceye girmiş millî sporcular,

- b) Büyükler Dünya Şampiyonasında ilk üç dereceye girmiş millî sporcular,
- c) Büyükler kategorisinde Avrupa şampiyonu olmuş millî sporcular, esas alınır.

(9) Yukarıda belirtilen faaliyetlerde elde edilen dereceler dikkate alınarak öncelik sıralamasına göre şartları taşıyan sporcular yoksa millî olma sayıları esas alınarak tespit edilir.

(10) Üyelerin hesaplanmasında her grup kendi içerisinde değerlendirilir. Üye gruplarına ilişkin sayıların tespitinde yarımmlar tam sayıya iblağ edilir.

(11) Federasyonda maaşlı veya ücretli çalışanlar ile genel kurulun yapılacağı tarihten geriye doğru en az bir yıl önce faal sporculuğu, hakemliği veya antrenörlüğü bırakmamış kişiler genel kurul üyesi olamazlar.

(12) Ana statüye göre belirlenecek üye sayısı, 3289 sayılı Kanunda öngörülen sayıyı aşması halinde her grup kendi içerisinde değerlendirilerek, fazla üye sayısı, grup bazında noter huzurunda çekilecek kura ile Kanunda öngörülen sayıya indirilir.

(13) Kulüp temsilcileri kulüp Yönetim Kurulunca, kulüp üyeleri arasından belirlenir.

Genel Kurulun Görevleri:

Madde 9 – (1) Genel kurulun görevleri şunlardır:

- a) Ana statüyü yapmak, değiştirmek,
- b) Başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek,
- c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programı ile bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda Yönetim Kuruluna yetki vermek,
- ç) Yönetim Kuruluna, taşınmaz mal alımı-satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek,
- d) Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak,
- e) Kanun ve ana statüleri ile verilen diğer görevleri yapmak.

Genel Kurul Toplantıları:

Madde 10 – (1) Genel kurul;

a) Olağan genel kurul; olimpiik ve paralimpiik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, Kanunun Ek 9 uncu maddesinin değişik üçüncü fıkrasının yürürlüğe girdiği 12/4/2011 tarihinden sonra kurulacak federasyonlarda ise; federasyon kurulmasına ilişkin kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

b) Olağanüstü Genel Kurul;

1) Kurul raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine,

2) Federasyon Yönetim Kurulunun kararıyla,

3) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların en az yüzde 40'ının noter kanalıyla yazılı müracaatıyla,

4) Federasyon Başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi, ölümü veya Yönetim Kurulu asıl ve yedek toplam üye sayısının yedi üyenin altına düşmesi halinde, olağanüstü toplanır.

c) Mali genel kurul iki yılda bir ana statülerinde belirtilen tarihte yapılır.

(2) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların noter kanalı ile yapacakları olağan üstü genel kurul çağrılarında ilk müracaat ile son müracaat arasındaki süre 60 günü geçemez.

(3) Mali genel kurulda ibra edilmeyen veya birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen hallerde başkan ve Yönetim Kurulu üyelerinin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere en geç altmış gün içerisinde seçimli olağanüstü genel kurul toplanır. Ancak birinci fıkranın (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde belirtilen hallerde, son toplantı tarihinden itibaren altı ay geçmeden veya olimpiik ve paralimpiik spor dallarında olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurul toplantısı yapılamaz.

(4) Genel kurul çağrısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetim raporu ile bütçe tasarısı ise en az onbeş gün önce federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur.

(5) Genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, üye listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer usul ve esaslar ana statüde belirlenir. Seçimler tek liste halinde gizli oy, açık tasnif şeklinde yapılır.

(6) Genel kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması halinde, takip eden günde çoğunluk aranmaksızın toplanır. Ancak, toplantıya katılanların sayısı seçimle belirlenen kurulların asıl üye sayısının iki katından aşağı olamaz.

(7) Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler Yönetim Kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarının 3289 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik ile ana statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyerek, raporunu Bakana sunulmak üzere onbeş gün içerisinde Genel Müdürlüğe verir.

(8) Genel Müdürlük, gözlemci raporunun verildiği, ilgililer ise genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir.

(9) Olağan ve olağanüstü genel kurullarını bu maddede öngörülen süre ve esaslara uygun olarak yapmayan federasyonların genel kurulları Tahkim Kurulunca oluşturulacak üç kişilik komisyon marifetiyle altmış gün içerisinde yapılır. Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri hakkında mevzuata uymamaktan dolayı idari ve adli işlem başlatılır.

(10) Genel Müdürlük bünyesinde hizmet ve faaliyetlerini sürdürürken veya doğrudan bağımsız olarak kurulacak federasyonların ilk genel kurul üyelerinin bu Yönetmeliğe uygun olarak belirlenmesi, yapılacak itirazların sonuçlandırılması ile diğer iş ve işlemler, Tahkim Kurulu tarafından oluşturulacak üç kişilik bir kurul tarafından yerine getirilir. Başkanlık divanı oluşturulduktan sonra bu Kurulun görevi sona erer.

Federasyon Başkanı:

Madde 11 – (1) Federasyon Başkanı adaylarında aşağıdaki şartlar aranır;

- a) T.C. vatandaşı olmak,
- b) En az lise mezunu olmak,
- c) Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak,
- ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak,
- d) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme, şike ve teşvik primi suçlarından hükümlü bulunmamak.

(2) Başkan adayları, genel kurul tarihinden en az on gün önce, üyelerin en az yüzde15'inin yazılı teklifini içeren adaylık başvurularını federasyona yaparlar. Her üye ancak bir başkan adayını için teklifte bulunabilir. Yönetim Kurulu, genel kurul tarihinden en az otuz gün önce başkan adayları tarafından yatırılması gereken adaylık ücretini belirler. Adaylık ücreti, 40.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan meblağı geçemez.

(3) Başkan adaylarından başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir;

- a) T.C. kimlik numarası beyanı,
- b) Öğrenim belgesinin kurumca tasdikli örneği,

c) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almadığına dair beyanı,

ç) Adli sicil kaydı yazılı beyanı,

d) Başvuru tarihi itibariyle kesinleşmiş vergi ve sigorta borcu olmadığına dair belge,

e) Adaylık başvuru ücret makbuzu,

f) Üyelerin en az %15'inin yazılı teklifi.

(4) Başkanın görev süresi dört yıldır. Başkanın seçimi, yönetim, denetim ve disiplin kurullarının seçimi ile birlikte yapılır.

(5) Başkanın ölümü, istifası veya başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi halinde, üç ay içinde seçim yapılması şartıyla, bu görevi Yönetim Kurulu üyeleri tarafından seçilecek bir Yönetim Kurulu üyesi yürütür. Ancak, olimpiik ve paralimpiik spor dallarında olimpiyat oyunlarının yapılmasına altı aydan az süre kalmış ise olağanüstü genel kurula gidilemez.

(6) Başkan vekili veya asbaşkan olarak görevlendirilecek kişilerin, başkanda aranan şartları haiz olmaları gerekir.

(7) Federasyon Başkanı, yönetim, disiplin ve denetim kurulları üyeleri milletvekilliği ve yerel yönetimlerin genel ve ara seçimlerinin başlangıcından bir ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde, başka bir federasyon başkanlığına aday olmaları halinde, federasyonun genel kurul tarihinden bir ay önce görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler. Her ne şekilde olursa olsun istifa eden başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri istifalarını geri alarak görevlerine dönemezler.

Genel Sekreterlik:

Madde 12 – (1) Genel sekreter en az dört yıllık yükseköğretim mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Federasyonca görevlendirilecek olan genel sekreterin kamu veya özel sektörde en az on yıl iş deneyimi olması, Genel Müdürlükçe görevlendirilecek olanların ise genel sekreter kadrosunda bulunması şarttır. Lisansüstü eğitimde geçen süreler genel sekreter için aranan iş deneyimi olarak kabul edilir.

(2) Genel Sekreter federasyonun her türlü idari iş ve işlemlerini yapmakla yetkili ve sorumludur. Federasyonun Yönetim Kurulu toplantılarına iştirak eder ve federasyonların idari işlemleri hakkında Yönetim Kuruluna bilgi verir. Raportör olarak kararları yazar ve imzalar ancak oy kullanma hakkı yoktur.

(3) Genel Sekreter, Federasyon Başkanı adına ulusal veya uluslararası federasyonlar, kamu kurum ve kuruluşları ile yazışmaları yapar. İl müdürlükleri ile koordinasyonu sağlar.

(4) Federasyonların harcama talimatlarına göre gerekli işlemleri yapar, evrakı düzenler ve ödeme aşamasına getirir. Ödeme evrakında başkan veya başkan vekilinin imzasının yanı sıra genel sekreterin imzasının da bulunması zorunludur.

(5) Federasyonun taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarının tutulmasını sağlar.

Federasyon İl Temsilcisi:

Madde 13 – (1) Federasyonların il temsilcileri, Federasyon Başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir. Federasyon il temsilcisinin görev süresi, başkanın görev süresi kadardır.

(2) Federasyon il temsilcisi, federasyon ile il müdürlüğü arasındaki koordinasyonu sağlar. Federasyon adına yaptığı işlemler hakkında il müdürlüğüne ve ilgili federasyona bilgi verir. İl müdürlükleri imkânları ölçüsünde federasyon il temsilcisine çalışma ortamı sağlar.

(3) Federasyon hizmet ve faaliyetlerini yerine getirmeyen, il müdürlüğü ve federasyonla koordinasyon sağlamayan federasyon il temsilcileri, Federasyon Başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevden alınır.

Genel Müdürlük İle İlişkiler:

Madde 14 – (1) Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez.

(2) Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu şekilde alınan taşınmazların Genel Müdürlük adına tapuda kayıt ve tescil edilmesi için Federasyon Başkanı veya genel sekretere yetki verilir. Bu taşınmazlar ilgili federasyona tahsis edilir ve Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

(3) Genel Müdürlük, federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırkdokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir.

(4) Tahsisi yapılan spor tesisleri veya taşınmazlar zaruri giderlerini karşılaması kaydıyla diğer federasyonlara kullanılır.

(5) Federasyonlara tahsis edilen spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması veya diğer federasyon faaliyetlerinde kullanılmaması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(6) Genel Müdürlük olimpiik spor dallarında; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin yüzde 75'i kadar, olimpiik olmayan federasyonlara ise yüzde 50'si kadar yardımda bulunabilir.

(7) Genel Müdürlük bütçesinden federasyonlara, ilgili spor dalının alt yapısı, eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir.

(8) Genel Müdürlükçe federasyonlara yardım ve proje desteği yapılması ile yapılan bu yardım ve proje desteklerinin harcama usul ve esasları Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönerge ile belirlenir.

(9) Genel Müdürlük tarafından yapılan ayni ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur.

(10) Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.

(11) Bu maddede geçen teknik personel ibaresinden; teknik direktör, antrenör, spor masörü-masözü, kondisyoner, diyetisyen, doktor, sağlık elemanı, spor psikoloğu, spor analizcisi, istatistikçi, jüri üyesi, gözlemci, temsilci, hakem, teknik kurul üyeleri, mali konularda uzman, avukat, kurs eğiticisi, federasyonlara ait spor tesisleri ve kamp eğitim merkezleri ile spor alanlarını spor faaliyetlerinin yapılmasına elverişli hale getirmek üzere görevlendirilenler ve benzeri görevliler anlaşılır.

(12) Genel Müdürlük personelinden yararlanma usul ve esasları, Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında yapılacak protokol ile tespit olunur. Bu şekilde görevlendirilen personele kanuni harcırah ve Genel Müdürlük mevzuatına göre spor müsabakalarında asli görevlerinden ayrı görevlendirilenlere ödenecek görev ücretleri dışında herhangi bir ad altında ödeme yapılamaz.

(13) Federasyonlar; antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe göndermek ve sporcu lisans, tescil, vize ve transfer işlemlerini Genel Müdürlüğün merkezi otomasyon sistemi üzerinden yürütmek zorundadır.

(14) Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirir.

(15) Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemleri federasyon Yönetim Kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine 3289 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülür.

(16) Federasyonların denetimine ilişkin hususlar hariç olmak üzere, Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında çıkacak ihtilaflar, Tahkim Kurulunca belirlenecek bir üyenin başkanlığında Genel Müdürlük ve federasyon temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak komisyon marifetiyle çözümlenir. Bu komisyon kararlarına yapılacak itiraz, Tahkim Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

Federasyonun Gelirleri:

Madde 15 – (1) Federasyonların gelirleri şunlardır:

- a) Genel Müdürlük bütçesinden ayrılacak pay,
- b) Genel Müdürlük bütçesinden altyapı ve eğitime ilişkin projelerin desteklenmesi için aktarılacak kaynak,
- c) Kişi ve kurumlardan alınacak katılım payı,
- ç) Tescil ve vize ücretleri ile transferlerden alınacak pay,
- d) İtiraz ve ceza gelirleri,
- e) Milli müsabakaların radyo, televizyon ve internet üzerinden yayımından elde edilecek yayın hakkı bedelleri,
- f) Reklam ve yayın gelirleri,
- g) Sponsorluk gelirleri,
- ğ) Yardım ve bağışlar,
- h) Benzeri gelirler.

(2) Federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslara uygun olarak harcanır. Federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(3) Federasyonlar tarafından yapılan faaliyet ve müsabakalarda elde edilen reklam, sponsorluk, naklen yayın, milli müsabakalara ait bilet gelirleri federasyona aittir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Madde 16 – (1) Federasyonlarda tek düzen muhasebe sistemine ve bilanço esasına göre kayıt tutulur.

(2) Muhasebe işlemlerinin ispat gücü olan belgelere dayandırılması zorunludur. Kayıt, denetim, kontrol ve takip açısından Vergi Usul Kanununda belirlenmiş standart belge, rapor ve defterler kullanılır.

(3) Hesaplar takvim yılı esasına göre tutulur. Gelir ve giderler tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilir. Ancak federasyonlar, mali genel kurul

tarihlerini de esas alarak ve ihtiyari bir şekilde ayrıca muhasebe raporlamalarını yapabilirler. Bu ihtiyari raporların hazırlanmış olması, takvim yılına göre kayıt yapılmasını ve raporlamasını engellemez.

(4) Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımların izlenmesi ve spor politikalarına yön verilebilmesi bakımından, federasyonlara ait muhasebe kayıtları, belli bir otomasyon sisteminde Genel Müdürlükte oluşturulacak bir merkezde toplu bir biçimde izlenebilir. Bu durumda Genel Müdürlükçe oluşturulacak standart hesap planına uygun olarak kayıtların düzenlenmesi ve federasyon muhasebe servislerinin bu merkezle işbirliği içinde çalışması zorunludur.

(5) Federasyonlar, muhasebe servislerini kurmak ve bu serviste çalışan personeli kendi konusunda eğitmekle yükümlüdür.

Denetim:

Madde 17 – (1) Federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır.

(2) Federasyon harcamalarının yerindelik denetimi yetkili kurullarınca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan aynı ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinden Genel Müdürlükçe tahsil edilir ve Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Ayrıca sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulur.

(3) Bakanlık veya Genel Müdürlükçe yaptırılacak denetimlerde;

a) Her türlü iş ve işlemlerin mevzuata uygun yapılıp yapılmadığı,

b) Yardımların amaca uygunluğu,

c) Genel kabul görmüş bütçeleme ve arşiv standartları ile tek düzen muhasebe sistemine uyumluluk,

ç) Kayıt düzeninde saydamlık ve hesap verilebilirlik, uygun raporlama sistemi,

d) Kulüp, antrenör, hakem, sporcu ve benzerlerine ait sicil kayıtlarının tutulması,

e) Ödül ve yardımların adil yapılması,

f) Standart belgeleme ve dosyalama işlemlerinin sürdürülmesi hususları göz önünde bulundurulur.

Disiplin İşlemleri

Madde 18 – (1) Federasyonlara bağlı spor dalları ile ilgili olarak;

a) Federasyonların faaliyet programında yer alan müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, federasyona bağlı spor dallarında faaliyette bulunan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine federasyonun ceza/disiplin kurulu,

b) Federasyonun faaliyet programında yer almayan il veya ilçe müdürlüklerince düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, ilgili spor dalında faaliyette bulunan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine il veya ilçe ceza kurulları,

c) Kurum veya kuruluşlarca federasyondan, il veya ilçe müdürlüklerinden izin alınmak suretiyle düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; ilgili spor dalında faaliyette bulunan kuruluşlar, kulüpler, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine, izin alınan merciin disiplin/ceza kurulu,bakar.

(2) İl veya ilçe ceza kurulları tarafından verilen cezalara karşı, 070/1/1993 tarihli ve 21458 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Amatör Spor Dalları Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca, Genel Müdürlük Ceza Kuruluna itiraz edilebilir.

(3) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları, federasyon disiplin/ceza kurulları ile il veya ilçe ceza kurullarınca verilecek cezalar, Genel Müdürlük Merkez Ceza Kurulunda oluşturulacak sportif ceza kütüğüne kaydedilir.

Geçici ve Son Hükümler:

Geçiş Hükümleri:

Geçici Madde 1 – (1) Federasyonlar yapılacak ilk ilgili olimpiyat veya paralimpik oyunlarının bitim tarihlerinden itibaren üç ay içerisinde genel kurullarını yaparak hukuki yapılarını ve ana statülerini 3289 sayılı Kanun ve bu Yönetmeliğe uygun hale getirmek zorundadır.

(2) 3289 sayılı Kanun ile bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken ana statü değişiklikleri ile diğer alt düzenleyici işlemler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin 3289 sayılı Kanun ile bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük:

Madde 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Spor Genel Müdürü yürütür.

Maddesiyle son nokta konulmuş ve 2012 Londra Olimpiyatları sonrasındaki 3 ay içerisinde Federasyonların Olağan Genel Kurullarını yapma zorunluluğu getirilmiştir (G.S.G.M.,2012:14).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada izlenen yöntem, araştırma evreni, örneklem, veri toplama ve çözümlene yöntemi açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı

Özerklik Sonrası 3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin, Spor Federasyonlarının Yapılanmasına Etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Önemi

3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda yapılan en son değişikliklerle, bağımsız olan spor federasyonların idari ve mali yönden ne gibi değişimlere uğradığı ve bu değişimlerin Spor Genel Müdürlüğüne dolayısıyla devlete bağımlı olduğu önceki dönemlere nazaran hangi konularda federasyonların performansı arttırmaya neden olduğunu saptanmak, ayrıca yapılan karşılaştırmalarla da, spor federasyonlarının gelecek dönemlerde ortaya koyacağı muhtemel performans artırımının ne yönde olacağını belirlemeye çalışmaktır.

3.3. Problem Cümlesi

Özerklik Sonrası 3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin, Spor Federasyonlarının Yapılanmasına ve performansını artırmada bir etkisi var mıdır?

3.4. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Anket iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde kişisel bilgilere, ikinci bölümde özerklik sonrası kanunda yapılan değişikliklerin, spor federasyonlarının yapılanmasına etkisini ortaya koymaya yönelik sorulara yer verilmiştir. Ankete katılanların ilgili sorulara verdikleri cevaplar yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, hizmet yılı ve görev yapılan kuruma göre ayrı ayrı tablolar oluşturulmuştur. Bu uygulama sonucunda elde edilen bulgular yorumlanarak sonuca gidilmeye çalışılmıştır.

3.5. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Spor Genel Müdürlüğü ve Bağımsız Spor Federasyonlarında çalışan personeller oluşmuştur. Çalışmaya katılan 120 kişiye ölçek uygulanmıştır. Araştırma gurubunu oluşturan deneklerin 8'i Federasyon

Başkanı, 16'sı Federasyon Genel Sekreteri, 25'i Şef, 42'si memur ve 29'u Spor Uzmanından oluşmuştur.

3.6. Ölçme Aracının Geliştirilmesi

Araştırma verilerinin toplanmasında anket tekniği kullanılmıştır. Anket 23 sorudan oluşturulmuş, konuya ilişkin anket soruların geçerlilik ve güvenilirliği yapılmış olup, iç tutarlılık yöntemine göre, maddelere verilen cevapların toplam test puanı ile uyumlu olup iç tutarlılığa sahip olduğu görülmüştür (Cronbach alpha 0,090 olarak bulunmuştur). Konunun uzmanı öğretim üyelerinin görüşleri ve önerileri doğrultusunda anket geliştirilmiş ve son haline getirilmiştir. Ölçme yapmak istediğimiz evrenle örneklem arasında ilişki değerlendirilmiş, uygulama yapılan örneklem grubunun evreni temsil ettiği görülmüştür.

3.7. Verilerin Toplanması

Araştırma için hazırlanan anketler, Spor Genel Müdürlüğü ve bağımsız federasyonlarda çalışan personele elden verilmiş ve tekrar elden alınarak toplanmıştır. Anketler tesadüfi olarak dağıtılmış ve toplanmıştır. Konuyla ilgili yerli ve yabancı literatür taranmıştır.

3.8. Verilerin Analizi

Çalışmaya tesadüfi olarak seçilen 120 kişi katılmış, toplanan veriler bilgisayar ortamında SPSS 13.0 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Araştırmaya katılanların kişisel bilgilerini ve ankette yer alan sorulara ilişkin görüşlerini değerlendirmeye yönelik olarak frekans ve yüzdeler analizi, ortalama (*M*) ve standart sapmaları, araştırmaya katılanların sorulara yönelik düşüncelerinin yaş, eğitim düzeyi ve hizmet yılına göre değişip değişmediğinin belirlenmesi için, birbirinden bağımsız iki yada daha fazla grubun (örneklem) bağımlı bir değişkene ilişkin ölçümlerinin karşılaştırılarak iki dağılım arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacı ile kullanılan Kruskal Wallish Analizi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların, Cinsiyet, Yaş, Eğitim Düzeyi, Hizmet Yılı ve Kurum Değişkenlerine Göre Dağılımı

N=120		f	%
CİNSİYET	Kadın	31	25,84
	Erkek	89	74,16
	Toplam	120	100,0
YAŞ	20-30	20	16,66
	31-40	41	34,16
	41-50	32	26,66
	50 ve üstü	27	22,50
	Toplam	120	100,0
EĞİTİM DÜZEYİ	İlk-orta	12	12,0
	Yüksek	83	69,16
	L.üstü	25	20,83
	Toplam	120	100,0
HİZMET YILI	01-10	34	28,33
	11-20	40	33,33
	21-30	26	21,66
	31 ve üstü	20	16,66
	Toplam	120	100,0
KURUM	SGM	39	32,50
	Federasyon	81	67,50
	Toplam	120	100,0

Tablo 1'e göre ankete katılanların, %74,16'sını erkek, %25,84'ünü kadın katılımcılardır. Yaş gruplarına göre dağılımları incelendiğinde de %16,66'sının 20-30 yaş, %34,16'sının 31-40 yaş, %26,66'sının 41-50 yaş, %22,50'sinin 50 yaş ve üstü grupta yer aldığı saptanmıştır. %12'lik kesimin ilk ve orta öğretim, %69,16'sının lisans düzeyinde öğrenim gördükleri, %20,83'ünün lisans üstü düzeyde öğrenim düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Bu verilerin yanında, aynı tabloda katılımcıların hizmet yıllarına göre, %28,33'ünün 1-10 yıl, %33,33'ünün 11-20 yıl, %21,66'sının 21-30 yıl, %16,66'sının ise 31 yıl üstü hizmeti olduğu, %32,50'sinin SGM bünyesinde, 67,50'sinin ise Spor Federasyonları bünyesinde çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Önermelere Vermiş Oldukları Cevaplara Göre Dağılımı

ÖNERMELER	1- Hiç Katılmıyorum		2- Katılmıyorum		3- Kararsızım		4- Katılıyorum		5-Tamamen Katılıyorum		M	Std
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
S1- Spor Federasyonlarının bağımsız olması, idari yapıda işlerin hızlanmasını sağlamıştır.	8	6,7	17	14,2	15	12,5	39	32,5	41	34,2	3,7	15,0
S2- Spor Federasyonlarının bağımsız olması, bürokratik anlamda işleri hızlandırmıştır.	7	5,8	11	9,2	23	19,2	45	37,5	34	28,3	3,7	15,8
S3- Spor Federasyonlarının bağımsız olması, Federasyon Başkanının yönetsel açıdan inisiyatifini artırır.	5	4,7	12	10,0	18	15,0	44	36,6	41	34,2	3,9	17,5
S4- Spor Federasyonlarının bağımsız olması, Yönetim Kurulunun etkinliğini artırır.	6	5,0	15	12,5	24	20,0	41	34,2	34	28,3	3,7	14,1
S5- Spor federasyonlarının bağımsız olması, spor hizmetlerinin sosyal ve siyasal baskılardan uzak tutulması konusunda olumlu etki yapar.	11	9,2	19	15,8	31	25,8	37	30,8	22	18,3	3,3	10,2
S6- Spor federasyonlarının idari yönden bağımsız olması, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini geliştirir.	10	8,3	16	13,3	35	29,2	34	28,3	25	20,8	3,4	11,0
S7- Spor federasyonlarının idari yönden bağımsız olması, sportif hizmet ve faaliyetlerin etkinliğini ve verimliliğini artırır.	15	12,5	18	15,0	41	34,2	42	35,0	4	3,3	3,0	16,8

S8- Spor federasyonlarının bağımsız olması, federasyonların daha geniş bir tabana yayılmasını sağlar.	6	5,0	11	9,2	49	40,8	45	37,5	9	7,5	3,3	21,1
S9- Spor federasyonlarının bağımsızlığı, spor aktivitelerinin yaygınlaştırılması bakımından gereklidir.	10	8,3	15	12,5	48	40,0	39	32,5	8	6,7	3,2	18,3
S10- Spor federasyonlarının ekonomik açıdan bağımsız olması, federasyonlar ile spor kulüpleri ve sporla ilgili kişi ve kuruluşlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini sağlar.	8	6,7	17	14,2	47	39,2	39	32,5	9	7,5	3,2	17,9
S11- Bağımsız federasyonların yönetim açısından, spor federasyonlarını sporcuların geliştirilmesine sağladığı katkıları açısından yeterli buluyorum.	11	9,2	15	12,5	49	40,8	39	32,5	6	5,0	3,1	18,9
S12- Spor federasyonlarının ekonomik açıdan bağımsız olması, sportif hizmetlerin yürütülmesi ve kaynak verimliliğinin sağlanması açısından önemlidir.	6	5,0	18	15,0	42	35,0	43	35,8	11	9,2	3,3	17,5
S13- Ekonomik yönden sponsorluk gelirleri bağımsız spor federasyonlarının önemli gelir kaynaklarıdır.	6	5,0	16	13,3	46	38,3	42	35,0	10	8,3	3,3	18,7
S14- İdari yönden, bölgesel ve ulusal spor organizasyonlarının etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi açısından spor federasyonlarının bağımsızlığı olumlu bir gelişmedir.	7	5,8	19	15,8	45	37,5	42	35,0	7	5,8	3,2	18,5
S15- Bağımsız federasyonlar açısından,ekonomik yönden öz kaynak yaratma yeteneklerini yeterli buluyorum.	10	8,3	18	15,0	44	36,7	44	36,6	4	3,3	3,1	18,9
S16- Ekonomik açıdan bağımsız federasyonlara, kamu kaynaklarından yapılan yardımları yeterli buluyorum.	9	7,5	18	15,0	43	35,8	33	27,5	17	14,2	3,3	13,7
S17- Bağımsız federasyonlar açısından, ilgili spor dalındaki idari mekanizmayı yeterli buluyorum.	10	8,3	23	19,7	43	35,8	39	32,5	5	4,2	3,1	16,9

S18- Kamuya ait spor tesislerinin, bağımsız spor federasyonlarına bedelsiz devredilmesini olumlu buluyorum.	6	5,0	20	16,7	36	30,0	40	33,3	18	15,0	3,4	13,9
S19- Spor tesislerinin ekonomik açıdan federasyonlara getirisi konusunda etkin ve verimli kullanımı sağlanmaktadır.	9	7,5	16	13,3	46	38,3	32	26,7	17	14,2	3,3	14,9
S20- Ekonomik açıdan, gelir kaynaklarının sınırlı ve spor dalının gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak, bazı bağımsız spor federasyonlarının SGM bünyesinde kalması gereklidir.	6	5,0	19	15,8	42	35,0	42	35,0	11	9,2	3,3	17,1
S21- Bağımsız federasyonların yönetim açısından, spor federasyonlarını sporcuların geliştirilmesine sağladığı katkılar açısından yeterli buluyorum.	11	9,2	15	12,5	49	40,8	39	32,5	6	5,0	3,1	18,9
S22- Bağımsız federasyonların, sporcuların gelişimi açısından ekonomik olarak sağlanan katkı yeterli.	8	6,6	15	12,5	49	40,8	35	29,2	13	10,8	3,3	17,4
S23- Bağımsız federasyonların,ekonomik açıdan spor kulüplerine verilen teşvik ve desteği yeterli buluyorum.	16	13,3	34	28,3	42	35,0	24	20,0	4	3,3	2,7	14,9

Tablo 2’de; Ankete katılanların, %66,7’si büyük bir çoğunluğu Spor Federasyonlarının bağımsız olması, idari yapıda işlerin hızlanmasını sağlamıştır önermesine katılmakta yada tamamen katılmakta olduğunu beyan etmiştir.

"Spor Federasyonlarının bağımsız olması, bürokratik anlamda işleri hızlandırır" görüşüne katılımcıların, %9,2’sinin katılmadığı, %19,2’sinin kararsız olduğu, %37,5’sinin katıldığı ve % 28,3’ünün ise tamamen katıldığı şeklinde görüş belirtmişlerdir.

"Spor Federasyonlarının bağımsız olması,Federasyon Başkanının yönetsel açıdan inisiyatifini artırır" düşüncesine katılımcıların, %10,0’unun katılmadığı, %15,0’inin kararsız olduğu, %36,7’sinin katıldığı ve %34,2’sinin ise tamamen katılmakta olduğu görülmektedir.

"Spor Federasyonlarının bağımsız olması, Yönetim Kurulunun etkinliğini artırır" görüşüne katılımcıların, %12,5’sinin katılmadığı, %20,0’sinin kararsız olduğu, %34,2’sinin katıldığı ve %28,3’ünün ise tamamen katıldığı saptanmıştır.

"Spor federasyonlarının bağımsız olması, spor hizmetlerinin sosyal ve siyasal baskılardan uzak tutulması konusunda olumlu etki yapar" görüşüne katılımcıların,

%15,8'ünün katılmadığı, %30,8'ünün kararsız olduğu, %30,8'ünün katıldığı ve %18,3'ünün ise tamamen katıldığını ifade etmişlerdir.

"Spor federasyonlarının idari yönden bağımsız olması, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini geliştirir" fikrine katılımcıların, %13,3'ünün katılmadığı, %29,2'sinin kararsız olduğu, %28,3'ünün katıldığı ve %20,8'ünün ise tamamen katılmaktadır.

"Spor federasyonlarının idari yönden bağımsız olması, sportif hizmet ve faaliyetlerin etkinliğini ve verimliliğini artırır" fikrine katılımcıların, %15,0'inin katılmadığı, %35,0'inin katıldığı ve %3,3'ünün ise tamamen katıldığı şeklinde saptanmışken, araştırmaya katılan katılımcıların %34,2'sinin bu konuda kararsız olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir.

"Spor federasyonlarının bağımsız olması, federasyonların daha geniş bir tabana yayılmasını sağlar" fikrine katılımcıların, %9,2'sinin katılmadığı, %40,8'ünün kararsız olduğu, %37,5'sinin katıldığı ve %7,5'sinin ise tamamen katıldığı görüşü ağırlık kazanmıştır.

"Spor federasyonlarının bağımsızlığı, spor aktivitelerinin yaygınlaştırılması bakımından gereklidir" fikrine katılımcıların, %12,5'sinin katılmadığı, %40,0'ının kararsız olduğu, %32,5'sinin katıldığı ve % 6,7'sinin ise tamamen katılmakta oldukları bulunmuştur.

"Spor federasyonlarının ekonomik açıdan bağımsız olması, federasyonlar ile spor kulüpleri ve sporla ilgili kişi ve kuruluşlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini sağlar" görüşüne katılımcıların, %14,2'sinin katılmadığı, %32,5'sinin katıldığı ve %7,5'sinin ise tamamen katıldığı belirlenirken %39,2 gibi büyük bir çoğunluğun kararsız kaldığı saptanmıştır.

"Bağımsız federasyonların yönetim açısından, spor federasyonlarını sporcuların geliştirilmesine sağladığı katkılar açısından yeterli buluyorum" fikrine katılımcıların, %12,5'sinin katılmadığı, %40,8'ünün kararsız olduğu, %32,5'sinin katıldığı ve %5,0'inin ise tamamen katılmaktadır.

"Spor federasyonlarının ekonomik açıdan bağımsız olması, sportif hizmetlerin yürütülmesi ve kaynak verimliliğinin sağlanması açısından önemlidir" fikrine katılımcıların, %15,0'inin katılmadığı, %35,0'inin kararsız olduğu, %35,8'ünün katıldığı ve %9,2'sinin ise tamamen katıldığı belirlenmiştir.

"Ekonomik yönden sponsorluk gelirleri bağımsız spor federasyonlarının önemli gelir kaynaklarıdır" fikrine katılımcıların, % 13,3'ünün katılmadığı, % 38,3'ünün kararsız olduğu, % 35,0'inin katıldığı ve % 8,3'ünün ise tamamen katıldığı saptanmıştır.

"İdari yönden, bölgesel ve ulusal spor organizasyonlarının etkin ve verimli bir görüşüne katılımcıların, % 15,8'ünün katılmadığı, % 37,5'sinin kararsız olduğu, % 35,0'inin katıldığı ve %5,8'ünün ise tamamen katıldıkları bulunmuştur.

"Bağımsız federasyonlar açısından, ekonomik yönden öz kaynak yaratma yeteneklerini yeterli buluyorum" fikrine katılımcıların, %15,0'inin katılmadığı, %36,7'sinin kararsız olduğu, %36,7'sinin katıldığı ve % 3,3'ünün ise tamamen katıldığı görüşü ön plana çıkmıştır.

"Ekonomik açıdan bağımsız federasyonlara, kamu kaynaklarından yapılan yardımları yeterli buluyorum" fikrine katılımcıların, %15,0'inin katılmadığı, %35,8'ünün kararsız olduğu, %27,5'sinin katıldığı ve %14,2'sinin ise tamamen katıldığı belirlenmiştir.

"Bağımsız federasyonlar açısından, ilgili spor dalındaki idari mekanizmayı yeterli buluyorum" fikrine katılımcıların, %19,2'sinin katılmadığı, %35,8'ünün kararsız olduğu, %32,5'sinin katıldığı ve %4,2'sinin ise tamamen katıldığı saptanmıştır.

"Kamuya ait spor tesislerinin, bağımsız spor federasyonlarına bedelsiz devredilmesini olumlu buluyorum" fikrine katılımcıların, %16,7'sinin katılmadığı, %30,0'unun kararsız olduğu, %33,3'ünün katıldığı ve % 15,0'inin ise tamamen katıldığı görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

"Spor tesislerinin ekonomik açıdan federasyonlara getirisi konusunda etkin ve verimli kullanımı sağlanmaktadır" fikrine katılımcıların, % 13,3'ünün katılmadığı, % 38,3'ünün kararsız olduğu, %26,7'sinin katıldığı ve %14,2'sinin ise tamamen katılmakta oldukları belirlenmiştir.

"Ekonomik açıdan, gelir kaynaklarının sınırlı ve spor dalının gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak, bazı bağımsız spor federasyonlarının SGM bünyesinde kalması gereklidir" fikrine katılımcıların, %15,8'ünün katılmadığı, %35,0'inin kararsız olduğu, %35,0'inin katıldığı ve %9,2'sinin ise tamamen katıldığı saptanmıştır.

"Bağımsız federasyonların yönetim açısından, spor federasyonlarını sporcuların geliştirilmesine sağladığı katkılar açısından yeterli buluyorum" fikrine katılımcıların, %12,5'sinin katılmadığı, %32,5'sinin katıldığı ve %5,0'inin ise tamamen katıldığı belirlenirken kararsız kalanların oranı %40,8 olarak tespit edilmiştir.

"Bağımsız federasyonların,sporcuların gelişimi açısından ekonomik olarak sağlanan katkı yeterlidir" fikrine katılımcıların, %12,5'sinin katılmadığı, %40,8'ünün kararsız olduğu, %29,2'sinin katıldığı ve %10,8'ünün ise tamamen katıldığı belirlenmiştir.

"Bağımsız federasyonların,ekonomik açıdan spor kulüplerine verilen teşvik ve desteği yeterli buluyorum" fikrine katılımcıların, %28,3'ünün katılmadığı, %35,0'inin kararsız olduğu, %20,0'sinin katıldığı ve %3,3'ünün ise tamamen katıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların, Anket Sorularına Verdikleri Cevapların Cinsiyet ve Kurum Açısından Anlamlılık Düzeyi:

DEĞİŞKENLER		Ortalama (M)	z	P	
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin İdari Yönden, Bağımsız Spor Federasyonlarındaki Etkisine İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	31,0	-1,045	0,029
		Erkek (B)	89,0		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	57,0	-0,321	0,695
		Federasyon	53,3		
		Toplam	120		
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Mali Yönden, Bağımsız Spor Federasyonlarındaki Etkisine İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	50,3	-1,175	0,015
		Erkek (B)	68,3		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	68,5	-0,871	0,296
		Federasyon	62,3		
		Toplam	120		
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Bağımsız Federasyonların Spor Branşlarının Gelişimine Katkısına İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	47,8	-1,354	0,014
		Erkek (B)	65,8		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	67,2	-0,567	0,511
		Federasyon	65,5		
		Toplam	120		
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Bağımsız Spor Federasyonlarının Eğitime ve Altyapıya Verilen Öneme İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	50,3	-1,648	0,024
		Erkek (B)	69,5		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	59,7	-0,762	0,297
		Federasyon	56,3		
		Toplam	120		

Tablo 3' te; Ankete katılan katılımcıların, sorulara verdikleri cevaplar incelediğinde kurum değişkenine göre, idari ve mali yönden, Bağımsız Federasyonların Spor Branşlarının Gelişimine Katkısına İlişkin Tutumlar,

Bağımsız Federasyonların Spor Branşlarının Gelişimine Katkısına İlişkin Tutumlar ile Bağımsız Spor Federasyonlarının Eğitime ve Altyapıya Verilen Öneme İlişkin Tutumlar açısından gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu ($p>0,05$), cinsiyet değişkeni açısından ise anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p<0,05$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Tablo 1’de Araştırmaya katılan erkek ve kadın çalışanların büyük bir oranının 31-40 yaş grubu içinde olduğu, eğitim düzeylerine bakıldığında, çalışanların genelinin lisans düzeyinde eğitim almış oldukları, çalıştıkları kurumdaki hizmet sürelerine göre, 11-20 yıl arasında çalışanların oranı çokluğu göze çarpmaktadır (%33,33). Araştırmada ayrıca 11-20 yıl süresince çalışanların büyük bir kısmının halen spor federasyonları bünyesinde görev yaptıkları tespit edilmiştir.

Tablo 2’de, Spor Federasyonlarının bağımsız olması, idari yapıda işlerin hızlanmasını sağladığı görüşüne katılanlarla, bürokratik anlamda işleri hızlandırır görüşüne katılanların oranı, diğer görüşlerden farklı olarak oldukça yüksek olduğu görülmüştür.

Spor Federasyonlarının bağımsız olması, Federasyon Başkanının yönetsel açıdan inisiyatifini artırır ve Yönetim Kurulunun etkinliğini artırır görüşüne katılanlar da büyük bir çoğunlukla, katılmış olduğu görülmektedir. Bu da Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin, bağımsız bir federasyonda çok daha etkin bir rol oynayacağını görüşünün ağırlık kazandığını ortaya koymaktadır. Federasyonların özerklik süreçleri ile ilgili, E.Erturan (2003), E.Erturan, F.İmamoğlu (2006), F.İmamoğlu (2002) tarafından yapılan çalışmalar, idari, mali ve uygulama yönüyle değerlendirilmemesi, katılımcıların bu yönde bildirdikleri görüşleri daha da önemli hale getirmiştir.

Spor Federasyonlarının bağımsız olması, federasyon içerisindeki yapılanma ve kurulları aracılığıyla, serbest olarak karar alabilmeleri anlamına gelmektedir. Spor federasyonlarının bağımsızlaştırılması, spor hizmetlerinin sosyal ve siyasal baskılardan uzak tutulması konusunda olumlu etki yapacağı fikrine, katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda, federasyonların özerkliğiyle sosyal ve siyasal baskılardan uzak tutulabileceği fikrine ulaşılmaktadır.

Kanunda yapılan değişikliklerin yakın bir zamanda gerçekleşmesi, konuyla ilgili literatür çalışmalarındaki kaynak eksikliği, yapılan çalışmada elde edilen sonuçların, alternatifli olarak karşılaştırılmasına henüz imkan vermemiştir.

Ancak, araştırılan konular ve hedef kitle farklı olsa da, İmamoğlu ve Erturan (2006)’ın Federasyon Başkanları ile yaptığı, “Özerkleşen Spor Federasyonlarının İdari ve Mali Açısından Değerlendirilmesi” elde edilen sonuçlarla paralellik göstermiş, benzer çalışmalarda, Türk spor teşkilatının bağımsız yapılanmayla spor faaliyetlerinin politik baskı ve siyasal hüviyetten uzak tutulacağı görüşünü

desteklese de, araştırma grubunun ortaya koymuş olduğu görüşler, bu sonuçlarla paralellik göstermekte ve desteklemektedir.

Spor federasyonlarının idari yönden bağımsız olması, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini geliştirir görüşüne katılımcıların çoğunun kararsız olması, Genel Müdürlük ve Federasyon çalışanlarının, uygulanacak idari politikaların ne kadar etkin olacağını zamanla netleşeceğini ve değişim sürecin daha çok yeni olması nedeniyle görüş bildirememelerine, fikirlerin zamanla değişebileceği veya daha net bir hal alacağı görüşünü ortaya koymaktadır.

Spor federasyonlarının idari yönden bağımsız olması, sportif hizmet ve faaliyetlerin etkinliğini ve verimliliğini artırır görüşüne verilen cevaplarda, katılımcıların büyük bir oranda katılmış olması göstermektedir ki, spor faaliyetlerinin etkin ve verimli olması bürokratik engellerin ortadan kalkmasıyla mümkün olacağı görüşü ağırlık kazanmaktadır.

Spor federasyonlarının bağımsız olmasıyla, “federasyonların daha geniş bir tabana yayılması, spor aktivitelerinin yaygınlaştırılması, ekonomik açıdan özerk olması, federasyonlar ile spor kulüpleri ve sporla ilgili kişi ve kuruluşlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini sağlar” görüşüne verilen cevaplarda, çalışanların kararsız tutum sergilemeleri, katılımcılar açısından fikirlerin, tutumların henüz bir netliğe ulaşmamış olduğu anlamına geldiği şeklinde düşünülmektedir. Ayrıca, Spor Federasyonlarının özerkliğinin, hizmetlerin yayılmasında etkili olup olmayacağı konusunda kararsız olduklarının değerlendirilmesine neden olmaktadır. Genel Müdürlük ve Federasyon personelinin, “Genel Müdürlük tarafından uygulanan ve sporu tabana yayma politikalarının, şimdiye kadar uluslararası platformda başarı sağlanamaması, spor aktivitelerinin istenilen düzeyde yaygınlaştırılamaması, ekonomik açıdan federasyonların zor durumda olması ve spor kulüplerine yeterince destek verilememesi, çalışanların gelecekte de aynı şeylerin olma olasılığı göz önünde bulundurulduğu” görüşünü ortaya koymaktadır.

Katılımcılar, “yönetimsel açıdan, spor federasyonlarını sporcuların geliştirilmesine sağladığı katkılar yeterlidir” görüşüne kararsızlıklarını ortaya koymuşlardır.

“Spor federasyonlarının ekonomik açıdan bağımsız olması, sportif hizmetlerin yürütülmesi ve kaynak verimliliğinin sağlanması açısından önemlidir” görüşüne katılımcılar fikir birliği içerisinde olarak, ortak bir düşünceyi desteklemişlerdir.

“Ekonomik yönden sponsorluk gelirleri bağımsız spor federasyonlarının önemli gelir kaynaklarıdır ve idari yönden, bölgesel ve ulusal spor organizasyonlarının etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi açısından spor

federasyonlarının bağımsızlığı olumlu bir gelişmedir” görüşüne ise kararsız kalmışlardır.

Özerk federasyonlar açısından, “ekonomik yönden kaynak yaratma yeteneklerini yeterli buluyorum” fikrine katılımcılar, %36,7 ile kararsız olmasına karşın, %36,7 ile katılmışlardır.

“Ekonomik açıdan bağımsız federasyonlara, kamu kaynaklarından yapılan yardımları yeterli buluyorum ve bağımsız federasyonlar açısından, ilgili spor dalındaki idari mekanizmayı yeterli buluyorum görüşü” ise katılımcılar tarafından kararsızlık görüşünü ortaya koymuştur.

“Kamuya ait spor tesislerinin, bağımsız spor federasyonlarına bedelsiz devredilmesini olumlu buluyorum görüşüne ise katılımcıların uygun görüş bildirmesi, başlangıç olarak kamuya ait spor tesislerinin kullanım hakkıyla bu geçiş döneminde ekonomik açıdan katkı sağlayacağı” düşüncesi ağırlık kazanmıştır.

Spor tesislerinin ekonomik açıdan federasyonlara getirisi konusunda etkin ve verimli kullanımı sağlanmaktadır görüşüne katılımcılar yine kararsız oldukları görülmektedir.

DPT tarafından en son 2000 yılı içerisinde hazırlanan Beden Eğitimi Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel ihtisas Komisyonu raporunda; tesis planlama, yapım ve kullanımında spor tabanının görüş ve katkısının sağlanamadığı, genelde yanlış siyasal yönlendirme ve baskıların etkisiyle planlanan, yapımına başlanan çok sayıda spor tesisinin bitirilemediği, kısıtlı olan kaynakların da bu alanda yok edildiği belirtilmiştir. Bu soruna çözüm olarak; sporda özerk yönetimin, tesislerin yapımı ve verimli kullanımında olumlu gelişmeler olacağı düşüncesi komisyon raporunda vurgulanmıştır. Bu konu ile ilgili elde ettiğimiz verilere baktığımızda, komisyon raporunda belirtilen düşüncelere paralel sonuçların olduğu görülmektedir. Katılımcıların, ekonomik açıdan gelir kaynaklarındaki sınırlılıklar ve spor dallarının gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak, bazı spor federasyonlarının SGM bünyesinde kalmasının gerekli olduğu görüşünde olanlar ve kararsız kalanların oranının eşit olması, 04.03.2004 Tarihli ve 5105 Sayılı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda” bir federasyonun bağımsız olabilmesi için spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyelinin, gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliğinin olması gerektiği belirtilmiştir, katılımcıların verdiği cevaplar kanunla belirtilen bu bağımsızlık kriterini destekler niteliktedir.

Bağımsız federasyonların yönetim açısından, spor federasyonlarını sporcuların geliştirilmesine sağladığı katkılar açısından yeterli buluyorum,

Sporcuların gelişimi açısından ekonomik olarak sağlanan katkının yeterli olacağı ve ekonomik açıdan spor kulüplerine verilen teşvik ve desteği yeterli buluyorum fikrine katılımcılar yine kararsız kalmalarıyla, daha önce uygulanan başarısız spor politikalarının, günümüzde de, federsayonların tabana yeterince destek vereceği, sporu bir kültür olarak çocuklara ve gençlere ne derece aktarılacağı, ekonomik açıdan yetenekli çocuklara desteklerin yeterli olup olmayacağı, Genel Müdürlük ve federasyon boyutuyla kulüplere verilecek desteğin sporcu yetiştirme açısından yeterli olup olmayacağı konusunda net görüşlerin olmadığını ortaya koymaktadır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Federasyonların bağımsızlaşma çalışmalarının başladığı süreçten bu güne kadar geçen sürede, 3289 sayılı kanunda yapılan değişikliklerin federasyonların yapılanmasına olan etkisinin idari ve mali yönden bağımsız hale gelmesi, Türk sporunda köklü değişiklikler yaparak, olumlu yönde katkı sağladığını söylemek mümkündür.

Bu katkıların ne düzeyde olduğu konusunda fikir elde etmek, Federasyonlar ve Spor Genel Müdürlüğünde görevli personellerin görüşlerine başvurulmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre;

Spor Genel Müdürlüğünde ve Bağımsız Spor Federasyonlarında görevli personelin, cinsiyet ve kurum değişkenlerine göre, anlamlılık düzeylerinde; Spor Federasyonlarının Bağımsızlığına ilişkin tutumlarda, cinsiyet açısından farklılıklar olduğu tespit edilirken, çalışılan kurum açısından farklılıklar görülmemiştir.

Çalışan personelin, büyük bir çoğunluğunun orta yaş düzeyinde olduğu gözlenirken, eğitim düzeylerine göre, büyük bir oranda yüksek okul mezunu personel olduğu gözlenmektedir. Bu da öğrenim düzeyi olarak, spor sektöründe istihdam edilen personelin işinde uzman olduğu konusunda önemli bir gösterge olarak ele alınabilir.

Spor Genel Müdürlüğü ve Bağımsız Federasyonlarda, çalışılan yıl düzeyinde değerlendirmeye alındığında 10 ile 20 yıl arasında çalışan personelin ağırlıkta olması, yapılan işte tecrübeli kişilerin yer aldığı görüşünü güçlendirmektedir. Ancak, kurum içerisinde çalışan personelin, iş yükü ve sorumluluklarkı dikkate alınmadığından, bireyler arası farklılıkların da varlığı göz ardı edilmemelidir.

Spor Federasyonların bağımsız bir yapıya kavuşmalarının gerekliliğinin yeterince anlaşıldığı, idari yönden bürokrasinin ortadan kalkması ile uygulamaların hız kazandığı, personel istihdamının olumlu yönde kullanıldığı, federasyon denetiminin yasada belirtildiği şekliyle uygun kabul edildiği görülmüştür. Ancak, denetimin sağlam gerekçelere dayanmaksızın yapılması takip eden süreçte federasyon başkanı ve yönetim kurulu üzerinde yavaşlatıcı etkisi olacağı ve zaman içinde işleyişin hızını azaltacağı gerçeği gözden uzak tutulmamalıdır.

İdari yönden karar mekanizmasının hızlı olacağı, bürokratik işlerin azalacağı, Federasyon Başkanının ve Yönetim Kurulunun karar verme etkinliğini arttıracığı görülmesine karşın, yönetsel açıdan Federasyon Başkanının ve Yönetim Kurulu üyelerinin bireysel yaklaşımlarının artacağı

kaygısını katılımcılar taşınmaktadır. Diğer taraftan, idari yönden bağımsızlık, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini hızlandırması açısından olumlu bir gelişme olarak görülmektedir.

Spor Federasyonlarının bağımsız olmasıyla birlikte, mali yönden gelir elde etmesinin sponsorlar aracılığı ile kolaylaştığı, bununla birlikte, SGM'nün yıllık ödenek tahsisinin, günümüzün ekonomik koşullarında bir kamu hizmeti yapan federasyonların mali ihtiyaçlarının tamamını karşılayamayacağı düşünüldüğünde gerekli olduğu görülmektedir.

Federasyonlar, sporu yaygınlaştırmak ve daha geniş bir tabana yaymakla sorumlu olan kurumlardır. Bu yapı içinde gereksiz bürokrasiden ve kırtasiyecilikten uzaklaşmak, spor aktivitelerinin yaygınlaştırılmasının gerekliliği anlaşılmıştır.

Federasyonlar ve kulüpler arasındaki iletişimin ve yardımlaşmanın sağlam olması, sporculara sağlanan maddi manevi desteğin artması, kaynak verimliliğinin sağlanması ve sponsor desteğinin artması, spor federasyonlarının bağımsız olma fikrini benimseyenlerin oranında artış sağlayacağı düşünülmektedir.

Spor federasyonlarına daha hızlı ve işlevsel bir yönetim anlayışını getiren bağımsızlık, uluslararası düzeyde federasyonlarla ilişkileri kolaylaştırmış, bürokrasinin azaldığı bu süreçte daha verimli hale gelmiştir. Ancak, bağımsızlaşma hareketi Federasyonlarla sınırlı kalmayıp, uluslararası düzeyde benzer örnekleri gibi, spora katkı sağlayacak şekilde üst spor yönetimlerine ve alt birimlerine de bir sistem olarak yerleştirilmelidir.

Sonuç olarak, Federasyonların günümüz gereklerine uygun olarak, mali kaynakların etkin ve verimli yönetilmesinde, profesyonel federasyon başkanları ve yönetim kurulu üyelerinin göreve gelmeleri, federasyonlarda çalışacak personelin istihdamında uzman kişilerin görevlendirilmesinin gerekliliği, bütün spor branşlarında tesislerin kullanımında SGM ile işbirliğinin devam etmesi, federasyonların sponsorlar kanalıyla spor tesislerini arttırmalı, Spor Bakanlığının tesis yatırımlarını arttırması ve federasyonlara katkı sağlayacak yatırımları desteklenmeli, çeşitli projeleri geliştirmeli, spor kulüplerinin yönetsel açıdan uluslararası düzeyde örneklerinde olduğu gibi katılımlarını sağlamak için projeler üretilmeli ve bu açıdan mevzuatların uygun hale getirilmesi sağlanmalı, bağımsız federasyonlar etkin sponsor çalışmalarıyla mali kaynaklarını artırma çalışmalarına hız vermeli, kendi öz kaynaklarıyla ayakta durabilmeleri için Spor Genel Müdürlüğünden aldığı mali desteğe bağımlı olmadan kendi ekonomik yapısını hayata geçirmeleri gerekli görünmektedir.

KAYNAKÇA

- 1.Adalı, S. (1986). *Daha iyi Hizmet Görme Açısından Katımlı Yönetim*, İstanbul: Türdav Yayınları.
- 2.Balcı, V. (1999). *Spor Etkinliklerinin Planlanması ve Yönetimi* Ankara: Bağırhan Yayinevi 5-7.
- 3.Birdal, İ., Aydemir, N. (1992). *Yönetim Teorileri*, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- 4.Can, H. (1994). *Organizasyon ve Yönetim*, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- 5.Çolakoğlu,T. (2006). *Spor Federasyonlarının Özerkleşmeleri ve Hukuksal Boyutunda Spor Hukuku Gereksinimleri*, Ankara:Türk Hukuk Sitesi Kütüphanesi.
- 6.Devecioğlu, S.,Çoban, B. (2002). *Türkiye Futbol Federasyonu'nun Özerkliği*, Spor Bilimleri Derneği, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde (Antalya, Ekim 2002) bildiri.
7. Doğar, Y. (1997). *Türkiye 'de Spor Yönetimi*, Malatya: Öz Akdeniz Ofset.
8. D.P.T. (1995). *Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996- 2000)*, Ankara: DPT Yayın ve Temsil Dairesi Başkanlığı, Yayın ve Basım Şube Md.
9. D.P.T. (2000). *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, Ankara: DPT Yayın ve Temsil Dairesi Başkanlığı, Yayın ve Basım Şube Md.
10. Erođlu, H. (1984). *İdari Hukuku*, Ankara: Işın Yayınları.
11. Erturan, E.E. (2003). *Türkiye'de Spor Federasyonlarında Özerklikle İlgili Gelişmeler-Federasyon Başkanlarının Görüşleri Açısından Bir Değerlendirme*, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
12. Erturan E.E., İmamoğlu A. F. (2006), *Özerkleşen Spor Federasyonlarının İdari ve Mali Açidan Değerlendirilmesi*, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muđla
13. Fişek, K. (1998). *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi*, Ankara: Bağırhan Yayinevi.
14. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, (2004). *Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü*, Resmi Gazete, 25522; 14/ 7/2004
15. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (2012). *Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü*, Resmi Gazete, 28358; 19.07.2012.
16. Gözübüyük, A.Ş. (1983). *Yönetim Hukuku*, Ankara: Sevinç Matbaası.

17. GSGM. (2000). *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Federasyonlarının Teşkilatı Çalışma, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği*, Ankara: MDK Yayını no:3.
18. GSGM. (1993). *Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği*, Resmi Gazete, 21741; 27/10/1993.
19. GSGM. (1997). *Gençlik ve Spor Müdürlüğünün Teşkilat Görevleri Hakkında Kanun*, Ankara: GSGM Yayını.
20. GSGM. (1999). *Spor Şurası*, Ankara: Kılıçaslan Yayınevi.
21. GSGM. (1999). *Federasyon Başkanları Toplantısı*, Ankara: GSGM Yayını.
22. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, (2004), Resmi Gazete, Kanun No. 5105, Kabul Tarihi: 4.3.2004
23. <http://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/36/10/Mevzuat>
24. İmamoğlu, A.F. (2002). *Türkiye’de Sporun Yönetimsel Yapısı İçinde Spor Federasyonları*, 3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, (1982), Md:59.
25. İmamoğlu, A.F., Çimen, Z. (1999). *Türkiye’de Spor Federasyonlarında Örgütsel Değişme İhtiyacı ve Bazı Uygulamalar Üzerine Düşünceler*, Ankara: Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, C:4, S: 2 sy:59-76.
26. Keleş R.(1995). *Yerel Yönetimler Avrupa Şartı Karşısında Avrupa ve Türkiye, Çağdaş Yerel Yönetim Dergisi*,TOD AIE Yayınları, C: 4 S:6, s 315.
27. Saran, M. (1995). *Özerklik ve Mahalli İdareler Düzeyinde Denetim*, Ankara: Türk İdare Dergisi,408, 21-32.
28. Serarşlan, Z. (1989). *Kurum Kulüplerinin Kuruluş Amaçları ve Türk Sporunda İçindeki Yerleri*, İstanbul: Spor Bilimi Dergisi,sayı 1, s.44.
29. Sosyal, M. (2000). *Özerklik ve Tarafsızlık*, Ankara: Mülkiye Dergisi,14(121)
30. Tortop,N. (1996). *Yerel Yönetimler ve Mali Özerklik*, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, C:5, Sayı:5, Eylül.
31. Tortop, N. (1978). *Yönetim Bilimi*, Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi Yayını No:112.
32. *Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun*. (2000). Resmi Gazete 24026; 20.4.2000.
33. Ünlü, Ç., & Çeviker, A. (2022). Examination of the Social Skills Levels of Students Participating in Recreative Activities. *International Journal on Social and Education Sciences*, 4(4), 529-540.